

**STATENS
KUNSTRÅD**
DANISH ARTS COUNCIL

Statens Kunstråd
H.C. Andersens Boulevard 2 / DK-1553 København V
T: +45 33 74 50 80 / Fax: +45 33 74 45 45
statenskunstraad@kunst.dk
www.kunst.dk

Statens Kunstråds testamente

December 2013

Indledning

Statens Kunstråds formål er at fremme udvikling af kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet.

Statens Kunstråd blev oprettet ved lov i 2003 med støtte fra alle Folketingets politiske partier. Loven om Kunstrådet blev revideret i 2009, og rådet ændrede i den forbindelse navn til Statens Kunstråd. Det første Kunstråd var udpeget for perioden 2003-2007, det andet 2007-2011. Det tredje og nu afgående Statens Kunstråd blev oprindeligt udpeget for perioden 1. april 2011 - 31. marts 2015, men kunststøttereformen har afkortet denne funktionsperiode med 1 år og 3 måneder.

Denne beskæring har selvsagt gjort det vanskeligt for Statens Kunstråd at udføre alle de visioner og ideer, som rådet i sin handlingsplan havde skitseret.

Statens Kunstråd udarbejdede ved sin tiltrædelse en fælles handlingsplan for funktionsperioden. Handlingsplanen indeholdte råd og udvalgte fælles visioner og strategier for perioden, herunder hvilke særlige indsatsområder Statens Kunstråd ønskede at prioritere. Fokus var på at:

- Støtte kunstneriske eksperimenter – ikke mindst de eksperimenter, der foregår i samspillet mellem kunstarterne.
- Sikre mangfoldighed – blandt andet ved at bidrage til, at kunstnere kan udvikle deres praksis, uanset social eller kulturel baggrund.
- Styrke den digitale formidling af kunst – blandt andet ved at støtte eksperimenter med nye formidlingsformer på nettet.
- Arbejde for at fremme produktion og formidling af kunst i hele landet.
- Fastholde et skarpt fokus på børn og unge og deres møde med kunst og kunstneriske værktøjer.
- Fremme netværksdannelser – ved at understøtte samarbejder mellem kunstnere, kunstformidlere og kunstinstitutioner.
- Understøtte projekter, der udvikler kunstmiljøernes internationale netværk.

Med oprettelsen af den nye Statens Kunstfond pr. 1.1.2014 er det Statens Kunstråds forhåbning, at de kommende projektstøtteudvalg vil sikre den nødvendige kontinuitet på baggrund af de erfaringer Statens Kunstråds fagudvalg har gjort sig i den 10-års periode, som Statens Kunstråd har eksisteret som armslængdeorgan i det danske kunststøttesystem.

For at videregive sine erfaringer, har Statens Kunstråd udarbejdet dette testamente med en opsamling på de vigtigste indsatser samt en række anbefalinger, som det står den kommende Statens Kunstfond frit for at inddrage i sit arbejde.

Rådet: Perspektivering og anbefalinger

Indledningsvis perspektiverer rådet sine fem strategiske indsatsområder og fremkommer med en række anbefalinger til den kommende Statens Kunstfond. Afslutningsvis kommenterer rådet det nødvendige samarbejde med Kulturstyrelsen.

Internationalisering

Tværgående internationale ordninger

Rådet videreførte i sin funktionsperiode en række puljer: DIVA-ordningen, Recidency-ordningen og Research-ordningen. Rådet besluttede af hensyn til brugerne at lægge 2013-midlerne til disse ordninger ud i udvalgene for på denne måde at sikre, at ordningerne mest smidigt har mulighed for at blive videreført i det nye kunststøttesystem fra 2014.

Rådet anbefaler at bestyrelsen for den kommende Statens Kunstfond drøfter fordele og ulemper ved at videreføre ordningerne. Herunder:

- Er ordningerne også relevante for arkitektur, design og kunsthåndværk?
- Er ens støttekriterier relevante på tværs af kunstarterne?
- Er der fordele ved at ordninger brandes med et fælles navn på tværs af udvalgene?

Det Internationale Kulturpanel

Statens Kunstråd har deltaget i Det Internationale Kulturpanel og dets arbejdsgrupper for herigennem at arbejde for, at den internationale kulturudveksling sker efter principper som: kunstnerisk kvalitet, efterspørgsel og gensidighed, forankring og netværksdannelse.

Som armslængdeorgan har Statens Kunstråd ikke været forpligtet til at implementere panelets handlingsplan, men har haft mulighed for at deltage i og påvirke:

- Udformning af handlingsplan, herunder valg af geografiske og tematiske indsatser.
- Beslutninger om strategiske indsatser.
- Løbende diskussioner om den internationale kulturudveksling mhp. udvikling af fælles formål, principper og metoder.

Statens Kunstråd har været repræsenteret med formand og næstformand i selve panelet samt været repræsenteret med rådsmedlemmer i panelets arbejdsgrupper vedr. de geografiske indsatsområder BRIKS og Mellemosten.

Statens Kunstråds har oplevet, at arbejdet inden for Det Internationale Kulturpanel blev vanskeliggjort af fire hovedårsager. For det første det forhold, at kunstrådets arbejde med den internationale dimension, ligesom rådets øvrige arbejde, er båret af et gennemgående og højt prioriteret kriterie, nemlig kriteriet om kunstnerisk kvalitet. Dette kriteries ufravigelige karakter gør det vanskeligt at indgå

i samarbejder om eller prioriteringer af projekter, der primært er båret af andre interesser. For det andet det forhold, at Det Internationale Kulturpanels arbejdsgrupper nok har tematiseret emner, som er blevet taget op i rådsregi og til dels fulgt op med indsatser fra rådets side, mens koordineringen dog langt fra har fungeret optimalt ligesom forskellige kadencer og beslutningsgange i de implicerede organisationer/institutioner har vanskeliggjort en gnidningsløs og frugtbar koordination. For det tredje det forhold, at Det Internationale Kulturpanels arbejde ikke i tilstrækkelig grad har været forankret i Statens Kunstråds fagudvalg, som ikke har været direkte repræsenteret i panelet, men alene gennem kunstrådets formand og næstformand. Derved har kunstrådet aldrig opnået et egentligt medejerskab over Det Internationale Kulturpanels arbejde og prioriteringer. For det fjerde har opdelingen af sekretariatsbetjeningen været en udfordring, hvor selve panelet har været sekretariatsbetjent af Kulturministeriet, panelets arbejdsgrupper af blandt andre International Koordination i Kulturstyrelsen og Statens Kunstråds af fagkontorerne i Kulturstyrelsen. Statens Kunstråd har ikke oplevet den nødvendige koordinering mellem disse kontorer, og opfordrer til et øget samarbejde og vidensdeling på tværs.

Fra 2014 vil repræsentanter fra alle Statens Kunstfonds seks projektstøtteudvalg deltage i panelet. Det er Statens Kunstråds klare opfattelse, at det vil være en styrkelse, idet alle kunstarter, så vil være ligeligt repræsenteret i Det Internationale Kulturpanel, og at der dermed kommer en direkte kommunikation mellem Det Internationale Kulturpanel og de enkelte udvalg.

Der er i den forbindelse vigtigt, at Kulturstyrelsen for de enkelte projektstøtteudvalg perspektivere potentialet i forhold til at engagere sig i Det Internationale Kulturpanels satsningsområder: Bæredygtighed/ børn og unge/ demokrati, dialog og deltagelse/ BRIKS-landene og Mellemøsten.

Med den brede repræsentation i panelet vil Statens Kunstfond målrettet kunne opstille præmisser for samarbejde og medfinansiering samt øve indflydelse på forståelsen af kunstneres og kunstens rolle i de internationale tværgående satsninger.

Statens Kunstfonds rådgivende rolle er ikke eksplicit defineret i loven, men fonden har frihed til at udtale sig om kunstfaglige spørgsmål på eget initiativ eller på opfordring fra andre. Det er Statens Kunstråds opfattelse, at Det Internationale Kulturpanel er en yderst relevant platform for den kommende Statens Kunstfond mht. at rådgive de vigtigste statslige aktører vedr. den internationale kulturudveksling i forbindelse med implementering af panelets vedtagne handlingsplan. Statens Kunstråd anbefaler:

- at den kommende fond udnytter det potentiale, der ligger i en aktiv deltagelse i Det Internationale Kulturpanel.

Der er en åbenlys svaghed, at panelets handlingsplan for perioden 2014-16 netop er besluttet inden den nye Statens Kunstfond tiltræder. I handlingsplanen er eksport og national repræsentation betonet, hvilket er et konfliktpotentiale, som bør italesættes, da det kan virke forstyrrende i forhold til idealet om kunstnerisk kvalitet, som det afgørende og ufravigelige kriterie.

Statens Kunstråd anbefaler, at den kommende bestyrelse for Statens Kunstfond drøfter sin fremtidige prioritering af indsatser i forhold til Det Internationale Kulturpanel. Herunder:

- Hvornår og hvorfor kan det være interessant for armslængdeorganet at gå ind i større, tværgående internationale satsninger?
- Hvordan kan udvalgenes engagement i og ejerskab til større, tværgående internationale satsninger sikres?

Børn og unges møde med kunst

Statens Kunstråd har gennem hele sine funktionsperiode fastholdt et fokus på børn og unges møde med kunsten, og haft dette som et højt prioriteret indsatsområde i rådets handlingsplaner. Med den nye Kunstfundslov, er indsatsområdet styrket med bestemmelsen om, at Statens Kunstfond som en af sine primære opgaver, i sin støttevirksomhed skal tilstræbe at tilgodese produktion og formidling af kunst over for børn og unge.

Statens Kunstråd tillægger børn og unges møde med kunsten stor betydning, og ser området som værende en væsentlig opgave på tværs af alle kunstarter inden for kunststøttesystemet.

Rådet nedsatte i 2012 en arbejdsgruppe vedr. indsatsområdet Børn og Unge møde med kunsten, der i dialog med udvalgene blandt andet dagsordensatte en drøftelse af behovet for talentudvikling inden for de enkelte kunstarter. På baggrund af arbejdsgruppens anbefalinger besluttede rådet at afsætte en større ramme til børn og unges møde med billedkunsten. Kulturstyrelsen faciliterede i den forbindelse en længerevarende proces, hvor Statens Kunstråds Billedkunstudvalg kortlagde interessenter og afklarede behovsanalyse, visioner og mål. Landsforeningen Børn, Kunst og Billeder blev udvalgt til at igangsætte et nyt kompetencecenter, som i 2014-17 skal sætte forsøg i gang for at udvikle undervisningen, så flere børn og unge får bedre mulighed for at møde billedkunsten. På lang sigt skal de erfaringer, der høstes, udstikke retningen for en landsdækkende indsats.

Det er Statens Kunstråds vurdering, at det har været afgørende at inddrage Kulturstyrelsens kompetencer i denne proces. Rådet anbefaler på baggrund af sine erfaringer:

- at Statens Kunstfonds udvalg i nært samarbejde med Kulturstyrelsen afprøver og udvikler nye modeller, for at fremme børn og unges møde med kunsten.

Statens Kunstråd har forvaltet Huskunstnerordningen. Ordningen er fortsat en stor og veldokumenteret succes hos både børn/unge, undervisere/brugere, deltagende kunstnere, kommuner m.fl., og det er rådets opfattelse, at ordningen har og fortsat skal have betydning for en udvikling på feltet. En aktualisering af behovet for en fortsættelse af ordningen er ikke mindst, at Huskunstnerordningen har mulighed for at understøtter den nye folkeskolereforms krav om at styrke de kunstneriske fag.

Statens Kunstråd anbefaler, at Statens Kunstfond i relation til Huskunstnerordningen har fokus på følgende:

- at puljen evalueres indledningsvis på baggrund af de sidste par års erfaringer og de tilbagemeldinger og forslag, der er kommet til ordningen,
- at Statens Kunstfond/evaluator undersøger, hvordan ordningen kan bringes bedst og mest konstruktivt i samspil med andre ordninger på området, fx Børnekulturens Netværk, KODA's Skolekontakt, uafhængige forbunds og institutioners Kulturpakkeforsøg eller samlede regionale 'pakketilbud' til skolerne,
- at Huskunstnerordning, som det fremgår af Finanslovsbestemmelsen, fremover også omfatter forløb inden for kunsthåndværk, design og arkitektur. Dette bør implementeres fra første ansøgningsfrist i 2014 med henblik på forløb i skoleåret 2014/15. I lyset af at Huskunstnerordningen fremover skal omfatte flere kunstarter, bør ordningen tilføres flere midler,
- at Statens Kunstfond nedsætter et tværkunstnerisk Huskunstnerunderudvalg med et medlem fra hvert projektstøtteudvalg samt at et medlem af Huskunstnerunderudvalg udpeges som formand for dette, for at sikre en effektiv mødeledelse.

Statens Kunstråd har afgivet hørings svar vedr. folkeskolereformen og haft et løbende fokus på de musisk-æstetiske fags situation i folkeskolen. Rådet anbefaler, at fonden fortsætter et fokus på dette område, der, på den lange bane, er af afgørende betydning for såvel talentudvikling som publikumsudvikling samt en generel forståelse for kunstens betydning for samfundet.

Statens Kunstråd forvaltede i en forsøgsperiode 2005-2009 en pulje til udvikling af kulturskoler, BilledGrundKurser mf. Forsøgsordningen blev ikke fuldt op af statslige midler og en udvikling af området varetages af kommunerne. Statens Kunstråd har fortløbende haft fokus på udviklingstendenser og anbefaler, at Statens Kunstfond følger området, der er af stor betydning for børn og unges møde med kunsten. Ikke mindst talentudvikling. Endvidere er det et vigtigt indsatsområde i de kommunale prioriteringer. Rådet anbefaler, at Statens Kunstfond har fokus på de dilemmaer, der kan ligge i ønsket om at dække alle kunstarter på både kulturskoleniveau og GK-niveau. Særligt, at det økonomiske grundlag for de resultater, som er opbygget over en meget lang årrække inden for musikken, ikke ødelægges.

Kulturstyrelsen har ultimo 2013 anmodet "Statens Kunstråd/Kunsthøjerråd" om at indstille to medlemmer til Børnekulturens Netværk. Rådet besluttede at udskyde indstillingen af medlemmer til det nye Statens Kunsthøjerråd er tiltrådt. Således får Statens Kunsthøjerråd mulighed for at indstille egne siddende medlemmer. Rådet anbefaler, at Statens Kunsthøjerråd udpeger to medlemmer til Børnekulturens Netværk, og at fonden efterspørger den nødvendige sekretariatsbetjening af disse to medlemmer, der på tværs af alle fondens udvalg skal trække erfaringer ind i netværket og fra netværket, formidle relevante drøftelser ud i alle udvalg.

Børnekulturens Netværk er qua sit kommissorium: "et rådgivende netværk for Kulturstyrelsen, der skal inspirere og kvalificere indsatsene på børne- og ungdomsområdet. Netværket supplerer styrelsens faglige kompetencer og skal være garant for synergi og tværgående udvikling på det børne- og ungdomskulturelle område – nationalt, regionalt og kommunalt. Desuden skal netværket understøtte helheds- og udviklingsorienterede indsatser, så ressourcerne på området anvendes bedst muligt og med størst muligt effekt". Det er rådets opfattelse, at netværket kan være med til at understøtte et partnerskab mellem Statens Kunsthøjerråd og blandt andre Kulturstyrelsen inden for dette væsentlige område, hvor langsigtet strategisk arbejde er af største vigtighed.

Statens Kunstråd anbefaler endvidere, at Statens Kunsthøjerråd er opmærksom på Kulturministerens snarlige udmeldinger på området, for at disse kan danne grundlag for fondens egne strategiske drøftelser, hvor det måtte være relevant. Rådet anbefaler, at fonden er opmærksom på mulighederne i at understøtte de politisk fastsatte visioner, hvor det er relevant og for at skabe størst mulig synergieffekt.

Kunst i kommunerne

I sin handlingsplan havde rådet bl.a. et særligt fokus på udviklingen af kunsten i kommunerne, og Statens Kunstråds Kommunekonference var et led i dette arbejde. Med konferencen ønskede Statens Kunstråd, der som statslig aktør yder støtte til produktion og formidling af den professionelle kunst, at få en dybere forståelse af kommunernes behov og de udfordringer der udspiller sig lokalt og regionalt, når fokus rettes mod kunsten. Med konferencen faciliterede Statens Kunstråd en politisk dialog mellem kommunerne om øget styrkelse af den kunstneriske kvalitet i håb om at medvirke til at sætte kunstpolitikken i kommunerne og i kulturregionerne i perspektiv, give inspiration og åbne op for nye muligheder for kunsten, der kan bidrage til at styrke kunstområdet landet over.

På baggrund af konferencen udsendte rådet i efteråret 2013 inspirationsoplægget "Kunsten at fremme kunsten – om organisering af kunstfaglig rådgivning og bedømmelse af kunstnerisk kvalitet". I denne fremhæves en række eksempler på bedømmelse af kunstneriske kvalitet, armslængdeprincipets

betydning samt modeller for organisering af professionel kunstfaglig rådgivning i samspil med de politiske beslutningstagere.

Rådet nedsatte et kommuneunderudvalg, der har deltaget som rådgivere for kulturaftalerne. Rådgivningen er sket i den indledende fase af udviklingen af en ny kulturaftale, hvor Statens Kunstråd har opfordret til at den konkrete kulturaftale havde fokus på den professionelle kunst af den højeste kvalitet. Rådet har desuden opfordret til at kulturregionerne var opmærksomme på rådets aktuelle støttemuligheder og – kriterier. Statens Kunstråd anbefaler:

- at Statens Kunstfond drøfter muligheder for at indgå, som rådgivere i forbindelse med kulturaftalerne. Det kræver dog, at der er en klar forståelse af rollefordelingen og at Statens Kunstfond ikke er part i kulturaftalerne. Indledningsvis bør Kulturstyrelsen give fonden en grundig introduktion til kulturaftalernes historik, funktion og udfoldelse i praksis.

Statens Kunstråd finder, at et fokus på kunst i kommunerne er relevant for den kommende Statens Kunstfond at bære videre. Af bemærkninger til lov om Statens Kunstfond fremgår det, at den geografiske spredning af kunst i hele landet fremmes. Der skal i Statens Kunstfonds støttevirksomhed tilstræbes en hensyntagen til fx de områder af landet, som har særlige behov for at få styrket deres kunstliv. Dette hensyn forventes særligt at finde anvendelse ved støtte til institutioner. Udvalgene skal orientere sig i hele landets kulturliv, som baggrund for deres beslutninger om tildeling af støtte.

Kommuner er derfor vigtige dialogpartnere i forhold til eksempelvis: Drift af kulturinstitutioner, festivaler, børn og unges møde med kunsten, kunst i det offentlige rum, armslængdeprincippet og kunstfaglig rådgivning, kulturpolitiske strategier m.v.

Statens Kunstråd anbefaler:

- at projektstøtteudvalgene under den kommende Statens Kunstfond målrettet fastholder dialogen med kommunerne – ikke kun for at formidle egne puljer og støttekriterier, men også for at inddrage kommunernes viden og behov i det fælles ønske om at fremme kunsten i Danmark. En anerkendelse af de kommunale aktører er afgørende for at fremme kunsten i Danmark,
- at fonden faciliterer vidensdeling kommunerne imellem og mellem fond og kommuner, eksempelvis om organisering af kunstfaglig rådgivning,
- at fonden åbent drøfter og eksternt kommunikerer dilemmaet ved på den ene side at skulle tilgodese kravet om geografisk spredning og på den anden side ønsket om at fremme kunst af den højeste kvalitet,
- at fonden ved støtte til institutioner over for kommunerne formidler og fastholder målet om at fremme kunst af den højeste kvalitet,

- at fonden på tværs af udvalg løbende vidensdeler om kommunale berøringsflader, erfaringsopsamler på dialog med kommuneren, udveksler forståelse af udfordringer og muligheder samt koordinerer i forhold til politiske udmeldinger om tværgående temaer i relation til fx kulturskolespørgsmålet og GrundKurser,
- at Statens Kunstfond anmoder Kulturstyrelsen om, at give en bred introduktion til det kommunale kulturliv; både på tværs af kunstarterne og med perspektivering af kulturinstitutioner som museer og folkebiblioteker. En introduktion bør også omfatte en kortlægning af hovedinteressenter samt Kulturstyrelsens samlede berøringsflade til kommunerne og relevante netværk. Relevant statistik og et overblik over den samlede offentlige kulturøkonomi bør også indgå,
- at Statens Kunstfond anmoder Kulturstyrelsen om, inden for den enkelte kunstart, at kortlægge historik og udviklingspotentiale mht. initiativer med relevans for kommunerne. Rådet vurderer, at der er særligt behov for information herom hos de udvalg, der kun i meget ringe grad yder driftsstøtte til institutioner.

Mangfoldighed

Statens Kunstråd har på baggrund af en evaluering af det forgående råds Interkulturelle Rådgivningsprojekt arbejdet videre med mangfoldighed som et strategisk indsatsområde. Rådet nedsatte i 2012 en arbejdsgruppe, der på baggrund af dialog med bl.a. tidligere mentorer og de kunstneriske miljøer, udformede opslag for en pulje til etablering af mentorordninger og kultur møder for danske og interkulturelle kunstnere.

Formålet med puljen var at lette adgangen til de kunstneriske miljøer for professionelle kunstnere med en interkulturel baggrund bosat i Danmark, skabe gensidig forståelse og at kommunikere kunststøttesystemets muligheder til den samme målgruppe.

Puljen gav i 2013 støtte til en række faglige organisationer m.fl., der ønskede at iværksætte mentorinitiativer og ligeværdige, faglige kultur møder mellem professionelle danske og interkulturelle kunstnere. Støtten er givet til flerårige projekter. I efteråret 2013 samlede rådet tilskudsmodtagerne, for at drøfte fordele og ulemper ved en støtteordning som mentorordning og kultur møder.

Det er rådets vurdering, at kunstnerorganisationerne spiller en central rolle i udviklingen af et mangfoldigt kunstliv, og rådet håber derfor, at organisationerne vil gå i dialog med den kommende Statens Kunstfond om dette tema.

Statens Kunstråd anbefaler, at den kommende Statens Kunstfond:

- fastholder kontakten med både de organisationer, der har modtaget støtte gennem mentorordningen, og de organisationer, der ikke søgte / ikke fik støtte og i dialog med dem beslutter, hvordan der kan følges op på mentorordningen,
- faciliterer netværksmøder om vidensdeling på det interkulturelle område sammen med Kulturstyrelsen,
- samarbejder med Kulturstyrelsen om at skærpe dets profil, som videnscenter på det interkulturelle område (nationalt/internationalt, kunstnere/kunstproduktion og publikumsudvikling/formidling).

Det tværæstetiske felt, tværfinansiering af puljer og tværgående underudvalg

I 2012 iværksatte rådet Den Tværæstetiske Pulje, hvis formål har været at støtte projekter, der kobler flere kunstarters udtryk sammen til et nyt samlet udtryk. Eksempelvis i form af: Festivaler eller lignende der formidler mere end én af kunstarterne, udvikling af eksperimenterende og nye samarbejdsmodeller på tværs af kunstarterne, afholdelse af workshops om tværæstetik med henblik på kunstnerisk udvikling, produktion af tværæstetiske værker og udvikling af nye eksperimenterende formidlingsformer på tværs af kunstarter.

Efter tre ansøgningsrunder med Den Tværæstetiske Pulje besluttede Statens Kunstråd at nedlægge puljen på trods af en række kvalificerede og spændende ansøgninger. Rådet fandt, at Den Tværæstetiske Puljes støttekriterier pegede i flere retninger, hvilket vanskeliggjorde det både for ansøgerne at vide, om puljen var relevant at søge, og for rådet at prioritere de indkomne ansøgninger. Efter nedlæggelsen af Den Tværæstetiske Pulje ydede Statens Kunstråd fortsat tilskud til projekter af tværæstetisk karakter. Disse blev tilgodeset i regi af udvalgenes eksisterende puljer. Den enkelte ansøgning blev hermed behandlet i et mere ensartet felt og et samlet fagudvalg fik mulighed for at se ansøgningerne.

Statens Kunstråd anbefaler den kommende Statens Kunstfond:

- indledningsvis at drøfte afgrænsningen mellem de enkelte kunstarter og et eventuelt tværæstetisk felt,
- at hvert udvalg overvejer, hvorvidt særligt lydkunst, performance, dramatik og musikdramatik hører ind under deres respektive kunstart, og at det kommunikeres klart til ansøgerne, hvilke udvalg, det er relevant at søge inden for disse kunstformer,
- at projektstøtteudvalgene fremover i deres støttepolitik er lydhøre overfor ny teknologi i relation til både produktion og formidling. I relation til vurdering af ansøgninger, hvor digitalisering og ny teknologi spiller en markant rolle bør udvalgene være opmærksomme på, at det kan være en udfordring, hvis medlemmernes faglige kompetencer primært ligger i at

vurdere kunstnerisk kvalitet inden for konventionelle kunstarter. Udvalgene kan derfor, hvor der måtte være behov, vælge at trække på ekstern rådgivning med indblik i nye kunstformer,

- at et udvalg, for at sikre bedst mulig bedømmelse af en ansøgning, indhenter kunstfaglig rådgivning fra et andet udvalg, hvor det måtte være relevant.

Statens Kunstråd har afsat midler til dramatik og musikdramatik og nedsat tværgående underudvalg til behandling af ansøgninger. Rådet anbefaler, at fonden:

- drøfter nøje inden for hvilke områder, det måtte være relevante at oprette tværgående puljer og nedsætte tværgående underudvalg. Af loven fremgår det, at fondens bestyrelse har til opgave at sikre koordination mellem udvalgene og har med henblik på at sikre tværgående eller tværkunstneriske indsatsområder mulighed for at nedsætte ad hoc-udvalg på tværs af kunstområder. Finansiering af fællespuljer kan ske efter aftale mellem to eller flere udvalg. Om nødvendigt kan 10 % af fondens bevillinger om disponeres af fondens bestyrelse.

Rådet har endvidere nedsat et tværgående underudvalg vedr. tidsskriftstøtten. Rådet anbefaler, at Statens Kunstfond:

- nedsætter et tværfagligt underudvalg, hvor der tages højde for, at en overvejende del af tidsskrifterne er litterære,
- at et tidsskriftstøtteunderudvalg fremover ikke længere anvender to standardiserede tilskudsstørrelser, men bevilger støtte ud fra en differentieret kvalitetsvurdering og med udgangspunkt i det enkelte tidsskrifts budget.

Samarbejde med Kulturstyrelsen

Som nytiltrådt armslængdeorgan havde rådet indledningsvis ønske om, meget selvstændigt at finde sin rolle og formulere sin handlingsplan. Som afgående er det rådets opfattelse, at Kulturstyrelsens servicering og sparring er afgørende for at opnå resultater på kunststøtteområdet.

Det er Statens Kunstråds opfattelse, at Kulturstyrelsen i sekretariatsbetjeningen kan og skal understøtte Statens Kunstfonds overblik og strategiske prioriteringer. Kulturstyrelsen har erfaring, viden og knowhow opbygget gennem mange år, som det er afgørende, at Statens Kunstfond drager nytte af for reelt af fremme kunsten i Danmark og dansk kunst i udlandet.

Styrelsen repræsenterer den nødvendige kontinuitet, der positivt udfordres af de skiftende medlemmer af armslængdeorganerne. Det skaber en hensigtsmæssig dynamik, så længe begge parter i sagens interesse anerkender hinandens fagkundskab og kompetencer. Det er afgørende, at der er et gensidigt tillidsforhold mellem styrelsen og armslængdeorganet, hvor ansvarsfordelingen er klar og gennemskelig, og hvor de relevante kompetencer sættes i spil i et formaliseret samarbejde. Det er

vigtigt, at fondens udvalgsformænd og styrelsens kontorchefer har mod til at italesætte eventuelle dilemmaer for at sikre et konstruktivt og tillidsfuldt samarbejde.

Statens Kunstråd anbefaler, at Statens Kunstfond anmoder Kulturstyrelsen om en grundig introduktion - evt. gennem workshops - til kunstartsspecifikke eller tværgående temaer for at sikre, at alle medlemmer får en forståelse af muligheder og udfordringer. Herunder:

- Præsentation af Kulturstyrelsens eget strategiske arbejde samt baggrunden for dette.
- Præsentation af Kulturstyrelsens kompetencer og viden inden for alle relevante området.
- Tydeliggørelse af styrelsens ressourceomfang og prioriteringer.
- Inddrage relevante medarbejdere fra hele styrelsen til at sparre direkte med fondens medlemmer.
- Klarhed over og begrundelse for arbejdsfordelingen mellem styrelsen og armslængdeorganet.
- Kortlægning og deling af relevante netværk.
- Introduktion til væsentlige interessers strategier.
- Kortlægning af historik og udviklingspotentiale mht. til fremme af den enkelte kunstart samt tværgående områder.
- Henvielse til relevante evalueringer af større projekter samt påpejning af behovet for evaluering af nye projekter, som fonden engagerer sig i.
- Facilitering af en grundig strategidiskussion i bestyrelsen og i de enkelte projektstøtteudvalg.
- Introduktion til modeller for, hvordan fonden kan inddrage eksterne aktører i udvikling af egne strategier. Samt præsentation af modeller for udvikling af strategier der kan sikre, at der skabes medejerskab og forankring hos de eksterne aktører.

For større udviklingstiltag kan fonden trække på styrelsens erfaringer indenfor strategiudvikling, projektorganisering, interessentanalyse, facilitering m.v. Styrelsen kan i vid udstrækning varetage operatøropgaver for fonden.

Bemærkning vedr. den statslige kunststøtte ift. SKAT

I lyset af en række højesteretsafgørelser inden for den senere tid, ønsker Statens Kunstråd at pege på den påtrængende nødvendighed af at iværksætte en undersøgelse af SKATs forvaltningspraksis i relation til det statslige kunststøttesystem. Dels for at sikre modtagerne af kunststøtte en klarhed over deres egne skattemæssige forhold. Dels for at sikre, at den statslige kunststøtte får den intenderede virkning. Statens Kunstråd har opfordret til at Kulturministeriet i samarbejde med Skatteministeriet iværksætter en udredning af området, som gerne indeholder en mere generel undersøgelse af SKATs behandling af den enkelte kunstner, som pga. lavt indkomstniveau ofte stilles i en skattemæssig ugunstig situation.

Kunststøttereform og puljerevision

Statens Kunstråds to billedkunstudvalgs periode har været præget af den nye kunststøttereform på flere måder. Dels har udvalgene haft 15 måneder mindre end planlagt (svarende til 31 % mindre tid), og dels har udsigten til sammenlægningen af de to billedkunstudvalg til kun ét udvalg ført til en beslutning om at revidere og i et vist omfang sammenlægge de to udvalgs eksisterende puljer, for dermed at mindske antallet af ansøgninger for det kommende udvalg.

De to udvalg besluttede selv at påtage sig det store arbejde med at revidere puljerne frem for at overlade det til det kommende billedkunstudvalg, og dermed udnytte deres nære kendskab til de enkelte puljer. Puljerevisionen er primært sket for at mindske den generelle arbejdsbyrde for det kommende billedkunstudvalg, men det har også været en lejlighed til at forenkles i mange tilfælde uhensigtsmæssig puljestructur. Strukturen har i særlig grad været uhensigtsmæssig, når ansøgere har skullet søge i flere puljer til aktiviteter, der relaterede til samme projekt.

Ved udvalgenes sidste ansøgningsbehandling blev den nye puljestructur testet.

Det anbefales, at det kommende udvalg fortsætter testen af puljestructuren og optimerer den for ansøgere.

Møde med ansøgere

Begge udvalg har igennem perioden løbende arbejdet med at forbedre puljebeskrivelser og afslagsbegrundelser, således at støttesystemet fremstår gennemskueligt og brugervenligt for den enkelte ansøger. I begyndelsen af udvalgets periode blev der arrangeret to åbne infomøder, et i København og et i Århus, hvor brugerne kunne møde Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg og stille spørgsmål om deres arbejde. Udvalget oplevede det som meget positivt at møde brugerne ansigt til ansigt.

Det anbefales det kommende udvalg at udvikle formatet, så det fremmer en større dialog med ansøgere.

Biennale for samtidskunst i København

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg og Statens Kunstråds Billedkunstudvalg iværksatte og finansierede, sammen med Statens Kunstråd, Copenhagen Art Festival, CAF, som blev gennemført i sommeren 2012. Med henblik på at fremtidssikre og give en sådan tilbagevendende international samtidskunstbegivenhed en skarp profil iværksatte de to udvalg i fællesskab en proces, der blev gennemført af Pluss Leadership. For at sikre bred forankring og stort ejerskab blev et repræsentativt felt af aktører inddraget i processen, og de bidrog alle til at afklare, hvad der vil være

det optimale koncept for en lignende begivenhed fremover. Konklusionen fremgår af en rapport, udført af Pluss Leadership.

Udvalgene anbefaler det kommende udvalg at orientere sig i rapporten. Det kommende udvalg skal endvidere være opmærksom på, at festivalen hidtil blev samfinansieret med Statens Kunstråd. Da Statens Kunstråd ikke længere eksisterer, skal det kommende udvalg overveje, hvorledes den fornødne finansiering kan opnås.

Kunstdk.dk

Websitet Kunstdk.dk er en portal for nulevende danske billedkunstnere, der pt. rummer 760 profiler. Sitet er brugerstyret, og det er meningen, at kunstnerne selv skal opdatere det materiale, der findes på deres profil. På grund af den manglende opdatering af profilerne og på grund af sitets grundlæggende ringe funktionalitet (fx dets søgefunktioner) vurderes sitet fra alle sider at være forældet. Sitets statistik viser tilsvarende, at dets brugere opholder sig meget lidt og meget kortvarigt på sitet, samt at sitets målgruppe -internationale brugere - er relativt lille.

Udvalgene anbefaler derfor, at det nye udvalg tager en grundig diskussion af behovet for en national database over billedkunstnere, og overvejer en lukning af sitet, evt. ved til gengæld at videregive opgaven ved at støtte oprettelsen af en link-samling af danske billedkunstnere på et af de eksisterende websites for formidling af dansk kunst (kopenhagen.dk eller kunsten.nu).

Statens Kunstråds Billedkunstudvalg

Udvalget indledte sin periode med at drøfte og vedtage satsningsområder, som udvalget også bidrog med til Statens Kunstråds Handlingsplan:

- Kunstneriske eksperimenter
- Formidlingsmæssige eksperimenter
- Børn og unge
- Mangfoldighed
- Digitalisering

Udvalget har oplevet det, som meget væsentligt for beslutningsprocesserne at arbejde ud fra et sådant fælles grundlag, og anbefaler derfor det kommende udvalg ligeledes at indlede sin periode med at udarbejde en handlingsplan med indsatsområder, som udvalget efterfølgende arbejder ud fra.

Ekspérimentet

Udvalget har især haft fokus på at fremme både det kunstneriske eksperiment og eksperimenterende formidlingsformer ved behandling af ansøgninger til de forskellige puljer. Således har udvalget støttet kunstneriske produktioner, hvor nye metoder, materialer og værkkategorier afprøves. Ligeledes har udvalget også haft fokus på publikationer, hvor der eksperimenteres med formatet, eller hvor den

nyeste teknologi afprøves, og formidlingsprojekter, der eksperimenterer med udstillingen som medium.

Det anbefales, at det kommende udvalg også forholder sig åbent, tolerant og risikovilligt til ansøgningerne.

Kunst, børn og unge

Forrige udvalg bevilgede Børnekulturens Netværk midler til en rapport, der skulle pege på, hvordan børne- og ungeområdet kan løftes. Rapporten, der blev udarbejdet af Pluss Leadership, kortlægger hele området og rummer en lang række anbefalinger, som det siddende udvalg har fulgt op på ved at indkalde ansøgninger til et projekt, der kan samle initiativer på området. Midlerne blev tildelt et kompetencecenter for børn, unge og billedkunst, som skal igangsætte en række modelforsøg, ligesom det skal samle og være talerør for de forskellige, spredte projekter og initiativer, der kendetegner området i dag.

Udvalget anbefaler, at udviklingen af centret følges tæt, og at kommende initiativer inden for børne- og ungeområdet skal referere til dette center.

Mangfoldighed

Udvalget har haft fokus på at anerkende mangfoldighed i billedkunsten for derved at understøtte kunstnerisk frihed. Især i kunstneres ansøgninger om støtte til produktioner har udvalget forholdt sig åbent overfor kunstneres valg af metode, materialer og formater. Anerkendelsen af mangfoldighed har i samklang med det altid gældende krav om kvalitet, gjort det muligt at "følge kunsten, hvor den end bevæger sig hen".

Kommunale Billedkunstråd

Puljen Kommunale Billedkunstråd har ikke været søgt meget i udvalgets periode. Udvalget finder det dog stadig afgørende, at kommunerne trækker på kunstnerisk og kunstfaglig ekspertise, når de beskæftiger sig med billedkunst. Det har generelt været udvalgets fokus at fremme honoreringen af professionelle kunstnere, når der gøres brug af deres arbejdskraft og ekspertise bl.a. i kunstfaglige råd. Men der har ikke i alle kommuner været tradition for at honorere udvalgsmedlemmer i denne type råd. Kommunerne er presset økonomisk og anvender ikke midler på honorering, medmindre det kræves.

Pga. kommunernes ret til selvbestemmelse kan udvalget ikke kræve honorering af uafhængige kuratorer og professionelle billedkunstnere, som et kriterium for tildeling af støtte til kommunale billedkunstråd og har derfor blot indsat en opfordring til honorering i puljebeskrivelsen.

Spørgsmålet vedrørende honorering er fortsat et tema blandt de billedkunstnere, der indgår i rådene. Derfor anbefales det kommende udvalg også selv at forholde sig til dette emne.

Statens Kunstråd har udgivet en folder, "Kunsten at fremme kunsten", om organisering af kunstfaglig rådgivning og bedømmelse af kunstnerisk kvalitet. Denne anbefales det kommende udvalg at orientere sig i. Samt at forholde sig til, hvorvidt puljen i det hele taget bør omformuleres, så den ikke fremstår for rigid i forhold til de modeller, der omtales i Statens Kunstråds folder.

Vores kunst / TV-kunst

Udvalget finansierede sammen med Statens Kunstfond, Statens Kunstråd og Danmarks Radio projektet TV-kunst, en fortsættelse af projektet Vores kunst. I begge projekter var det ambitionen at skabe inddragende og formidlingsmæssige eksperimenter af kunst i det offentlige rum. Mediesamarbejdet med DR gav en stor rækkevidde for projekterne, og det er væsentligt at forsøge at fastholde viden og erfaringer fra samarbejdet til eventuelle fremtidige samarbejder.

TV-kunst følges op af en evaluering i løbet af foråret 2014. Udvalget anbefaler, at det kommende udvalg orienterer sig i evalueringen.

Digitalisering

Der er givet støtte til drift af kopenhagen.dk, kunstnen.nu og kunstkritikk.dk. De tre sites bidrager hver på deres måde til at formidle og tilgængeliggøre nutidskunsten både nationalt og internationalt. Især Kunstkritikk.dk bidrager desuden til at sikre væsentlig og essentiel kritik af kunst og kunstmiljøet (se under Kunstkritik).

Det anbefales, at det kommende udvalg fastholder fokus på kritik og formidling af kunst via digitale platforme, og at udvalget forholder sig åbent overfor de nye muligheder, der opstår herfor i takt med den digitale udvikling.

I forlængelse af ovennævnte kortlægning af børns og unges møde med kunst udarbejdede udvalget en skitse til etableringen af et virtuelt kunstakademi. Da projektet var så gennemarbejdet, at det kunne præsenteres for interessenter og aktører inden for området, blev et bredt udvalg af dem indbudt til at deltage i en inddragende proces, med det formål at evaluere konceptet. Processen mandede ud i en anbefaling, som udvalget fulgte ved efterfølgende at oprette engangspuljen børns og unges møde med kunsten (se kunst, børn og unge).

På baggrund af udvalgets gode erfaringer med sådanne inddragende processer anbefales det nye udvalg også at involvere relevante interessenter og aktører i væsentlige beslutningsprocesser.

Andre fokusområder:

Fra driftsstøtte til programstøtte

Billedkunstudvalget gav tidligere støtte til drift af kunsthaller. Ved tildeling af driftsstøtte skal støttemodtager afrapportere i overensstemmelse med kravene i driftstilskudsloven, som er omfattende og ikke står mål med de relative små tildelte beløb. Dertil kommer, at det enkelte udstillingssted over årene havde opbygget en forventning om at modtage et bestemt beløb årligt. Dette gjorde det vanskeligt at åbne for støtte til nye udstillingssteder.

Udvalget ønskede at komme ud af den fastlåste situation, uden at udstillingsstederne mistede adgangen til vederlagsordningen, som forudsætter, at udstillingsstedet modtager statsstøtte. Støtten fra et statsligt armslængdeorgan er ligeledes en blåstempling, som kan gavne yderligere fundraising eller kommunal støtte.

Udvalget besluttede derfor at nedlægge Driftsstøttepuljen og i stedet oprette en såkaldt Programstøttepulje, hvor udvalget kan tildele udstillingsstederne 2-årig støtte på baggrund af et udstillingsprogram for perioden. Dermed kan stederne stadig modtage støtte under vederlagsordningen, og udvalget får mulighed for i højere grad at tildele støtte på baggrund af det pågældende udstillingssteds profilering og kvalitetsniveau i udstillingsprogrammet.

Samlet set har de udstillingssteder, der har fået støtte under den nye programstøttepulje, modtaget et højere støttebeløb, end de tidligere fik i hhv. drifts- og udstillingsstøtte. De udstillingssteder, der modtog støtte i 2010 og 2011, fik i disse år i alt 7.996.000 kr. i samlet drift- og udstillingsstøtte. Ved første uddeling under den nye programstøttepulje i 2012 blev der uddelt 9.100.000 kr.

Kunsthallerne har gjort opmærksom på, at det er relativt svært for dem at skaffe midler til drift. Derfor har udvalget justeret kriterierne for programstøtteordningen således, at en mindre procentdel af programstøtten kan bevilges til driftsudgifter.

Det anbefales, at det nye udvalg evaluerer programstøttepuljen i dialog med kunsthallerne.

Kunsthallsituationen

Udvalget bakker op om, at Foreningen af Kunsthaller i Danmark formulerer visioner og udarbejder en offensiv strategi for kunsthallerne, således at kunsthallernes betydning og position specifikt i kunstverdenen og i samfundet generelt bliver synliggjort og stadfæstet. Udvalget anbefaler det kommende udvalg at følge op på dialogen med kunsthallerne.

Overgaden og Den Frie Udstillingsbygning

Der er to kunsthaller, der modtager driftsstøtte fra Billedkunstudvalget, Overgaden – institut for samtidskunst og Den Frie Udstillingsbygning.

Overgaden var oprindeligt Kulturministeriets udstillingssted. Bevillingen til Overgaden blev i 2002 lagt over til billedkunstudvalget – dog uden en øremærkning. Dette skyldtes, at Kulturministeriet ønskede at give udvalget frihed til at lukke Overgaden, såfremt Overgaden ikke levede op til det forventede kvalitetsniveau. Siden er bevillingen fra Kulturministeriet blevet suppleret med en bevilling fra udvalget, således at den i dag er på knap 3 mio. kr.

Den Frie Udstillingsbygning modtager driftstilskud fra både Kulturministeriet (1.200.000 kr. pr. år) og Statens Kunstråds Billedkunstudvalg (600.000 kr. pr. år).

Fremadrettet ønsker Statens Kunstråds Billedkunstudvalg at bevilge midler for en 4-årig periode (2014-2017) for at give Den Frie Udstillingsbygning en længere planlægningshorisont. I den forbindelse har Billedkunstudvalget besluttet at forhøje støtten med 600.000 kr. årligt, mod at Den Frie Udstillingsbygning ophører med at kræve udstillingsgebyr af de udstillende kunstnere. Det samlede årlige støttebeløb til drift vil således fra 2014 udgøre 2.400.000 kr.

Udvalget har gjort det klart for begge udstillingssteder, at der kan søges yderligere støtte, udover driftsstøtten, i udvalgets øvrige puljer.

Det anbefales, at det kommende udvalg orienterer sig i materialet bag bevillingerne til de to kunsthaller.

Kunstkritik

Billedkunstudvalget har givet støtte til drift af kopenhagen.dk, kunsten.nu og kritikk.dk.

Desuden har der i perioden været drøftet forskellige mulige tiltag til at understøtte dansk kunstkritik og international dækning af danske kunstbegivenheder, bl.a. ved at forsøge at gennemføre besøgsprogrammer for internationale kunstkritikere og journalister. Udvalget har haft tanker om at oprette en rejsepulje, der kan søges af både danske og internationale kunstkritikere, og har ligeledes arbejdet med ideen om at integrere kunstkritik i en evt. kommende biennale for samtidskunst i København for at sætte fokus på nødvendigheden af en kvalificeret kunstkritik - på kunst og kritik som komplementære størrelser.

Udvalget anbefaler det nye udvalg at kigge grundigt på, hvordan man bedst sikrer væsentlig og relevant kunstkritik.

Produktionsmidler til kunstnere

Danske Billedkunstnere (KKArt) har i løbet af udvalgets periode gentagne gange påpeget, at de ønsker en ændring af udvalgets praksis, når der tildeles støtte til kunstneres produktion af værker. I dag er det kun den enkelte kunstner selv, der kan søge om støtte til produktion af værker og efterfølgende få midlerne udbetalt. KKArt ønsker at der kan tildeles projektstøtte til et selskab, således at KKArt kan ansøge om midler til produktionsstøtte og efterfølgende ansætte kunstneren til at udføre værket.

KKArt har været i dialog med kulturministeren vedrørende dette, og ministeren har slået fast, at det under den nye lov om Statens Kunstfonds virksomhed fortsat vil være muligt at tildele projektstøtte til et selskab, som lader kunstneren udføre egne værker, og at dette gælder på alle kunstområder og derfor også inden for billedkunst, såfremt det er selve projektet, der støttes.

Samtidig har ministeren noteret sig, at Statens Kunstråds Billedkunstudvalg ikke har anvendt denne mulighed i forhold til de tildelinger, der vedrører støtte til produktion af værker, men har besluttet en praksis, hvor der alene tildeles støtte til den individuelle kunstner, der producerer værket. Med henvisning til armslængdeprincippet har det været, og vil fortsat være, udvalgets beslutning, hvorledes der tildeles støtte.

Det har helt overordnet været afgørende for udvalget, at værne om kunstneren som selvstændig producent, der ikke styres af andre. Udvalget finder det vigtigt, at kunstneren selv har styring både med formuleringen af værkideer og budgetlægning og har uhindret adgang til de tildelte midler.

Såfremt denne praksis fraviges, vil det åbne for at udstillingssteder (museer, kunsthaller, gallerier etc.) kan søge produktionsstøtte på vegne af kunstneren. Ændring af praksis har således videre perspektiver end det snævre, der handler om, at eksempelvis KKArt ønsker at kunne ansøge om produktionsmidler på vegne af sine medlemmer.

Det er udvalgets opfattelse, at en ændring af praksis hurtigt kan medføre et nyt scenarie, hvor det bliver reglen snarere end undtagelsen, at udstillingssteder overtager ansvaret for produktionsansøgninger på vegne af kunstneren. Udarbejdelse af værkideer og budgetlægning kunne i så fald komme til at tage farve af udstillingsstedets interesser (hvad er salgbart, tiltrækker publikum etc.), og dermed gøre kunstnerne mindre frie.

Udvalget er bekymret for, om en sådan udvikling med tiden vil kunne føre til en decideret afvikling af produktionsstøtten til individuelle kunstnere.

Udvalget anser oprettelsen af KKArt som en konsekvens af, at kunstnere ikke har en A-kasse tilpasset deres behov. Udvalget ønsker ikke at opgive en praksis, der sikrer kunstnerens uafhængighed, blot fordi der eksisterer et uløst A-kasse problem.

Derfor anbefales det nye udvalg at fortsætte dette udvalgs konsekvente linje på området.

Udredning vedrørende billedkunst

I dag bliver æstetisk værdi ofte opfattet som det, der vinder betydning, når alt rationelt, praktisk og materielt er på plads. Men kunsten er et af de få steder i vores tilværelse, der tilbyder en værdifuld indsigt i vores eksistens og vilkår. Det er et af de få områder, som giver os mulighed for at erfare, at der er noget, som ikke altid tjener et andet forhold.

Kunsten skærper vores opfattelse af vores egen placering i verden og vores opfattelse af verden. Livets fundamentale spørgsmål tager form gennem kunsten, som kan få os til at tænke over vores

tilstedeværelse, ændre vores stabile vanebilleder og sætte spørgsmålstejn ved vores indarbejdede måder at sanse og erfare verden på.

Nyere forskning peger på, hvordan kunst bidrager til at gøre tilværelsen meningsfuld. Kunsten er da også af væsen dybt forankret i vores grundlæggende behov for at finde mening. Mange forskellige undersøgelser inden for en bred række fagområder fremhæver forhold som selvidentitet, selverfaring, selvværd og selvforståelse som noget af det udbytte, kunstoplevelser og omgang med kunst giver.

På trods af de entydige resultater af kunstens store betydning, har den ikke stor bevågenhed i politiske og pædagogiske kredse. Man kan måske ligefrem tale om, at en bevidsthed om ovennævnte kvaliteter ved kunsten ikke anerkendes selv i dele af samfundet, hvor det kunne forventes, og hvor kunstens gavnlige egenskaber kan bringes direkte til gavn for en stor del af befolkningen, eksempelvis via initiativer fra Kulturministeriet og Undervisningsministeriet.

Det afgående udvalg har i sin korte levetid satset på at bidrage til området børn, unge og billedkunst, da det i udvalgets optik kun er via en grundlæggende indsats og et langt træk, at man kan kaste lys over kunsten som et afgørende mulighedsfelt og skabe øget bevidsthed på et mere generelt niveau. Vi mener, at en udredning for billedkunstområdet yderligere vil kunne bidrage til en belysning af området, der som et redskab til handling kan være med til at sikre, at vi ikke lader billedkunsten glide helt ud af et aktuelt samfundsbillede.

Udvalget opfordrer således det efterfølgende udvalg til, at overveje relevansen og en mulig gennemførelse af en udredning på billedkunstområdet. Vi mener, at denne bør have alle aspekter af billedkunstens virke med for at kunne skabe et komplet billede og dermed et brugbart redskab: Økonomi (herunder det kommercielle marked, støttemuligheder, billedkunstneres aflønning, m.v.), produktionsvilkår, formidling (kunstens møde med forskellige publikumsgrupper), det politiske niveau, internationalisering og globalisering af kunsten, etc.

Den seneste udredning på Billedkunstområdet er fra 1992, og den bidrog blandt andet til at se dansk kunst i et internationalt perspektiv til gavn for udviklingen af kunststøtten og kunsten.

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg

Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg kommer som følge af kunststøttereformen ikke længere til at eksistere som et selvstændigt internationalt projektstøtteudvalg.

Det arbejde, som hidtil er blevet udført af hhv. Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg bliver samlet i et nyt udvalg kaldet Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Billedkunst.

Udvalget vurderer, at det indtil nu har været meningsfuldt at arbejde adskilt med den nationale og den internationale scene. De ressourcer der har været afsat til det internationale, både i form af økonomiske midler og et kompetent udvalg med særskilt fokus på internationalisering, har sikret et kvalitetsløft, som ikke ellers ville have været muligt.

Ved den kommende sammensmeltning af de to udvalg er det derfor vigtigt, at man fortsat er opmærksom på kompleksiteten inden for henholdsvis det nationale og det internationale kunststøtteområde. Det internationale bør fortsat have høj prioritet i udvalget, ikke blot ved at man kvalificerer danske kunstnere til den internationale scene, men også ved at facilitere den danske kunstscene i at tiltrække den internationale kunst og de internationale kunstnere.

I den forbindelse ser udvalget det som vigtigt at fokusere på både den kommercielle og ikke-kommercielle del af den internationale scene og på både den etablerede og den 'upcoming' del af scenen. Udvalget vil desuden pege på det væsentlige i at støtte danske kunstnere bosat uden for Danmark og se dem som ambassadører, der er med til at fremme dansk kunst i en international sammenhæng.

Udvalget har set det som sin opgave at styrke netværksdannelse og åben udveksling i det danske kunstliv og i forhold til andre, internationale scener, bl.a. gennem oprettelsen af International Masterclass og arbejdet med de forskellige residency-puljer.

Som en konsekvens af sammenlægningen af de to billedkunstudvalg, har udvalgene besluttet at slå en række puljer på tværs af udvalgene sammen, for dermed at mindske antallet af ansøgninger for det kommende udvalg. Dermed er fx puljer som 'Dansk kunst i udlandet', 'Udenlandsk kunst i Danmark' og 'Billedkunstnere og kurators deltagelse i seminarer og konferencer' lagt ind under en samlet pulje ved navn 'Produktion, udstilling og formidling' og eksisterer ikke længere som selvstændige internationale puljer.

Internationale puljer og programmer, som drives af Kulturstyrelsen (såkaldte operatøropgaver) vil være uberørt af den nye puljesammenlægning, ligesom DIVA, Den åbne residency-pulje, og de faste residencies fortsat vil eksistere som særskilte internationale puljer.

Før denne puljesammenlægning har kunstnere ofte været nødt til at søge midler til det samme projekt hos to forskellige udvalg. I forbindelse med en udstilling i udlandet, har man fx skulle søge om produktionsstøtte i Statens Kunstråds Billedkunstudvalg og derefter midler til rejse og ophold ifm. samme udstilling i Statens Kunstråds Internationale Billedkunstudvalg. Fremover nøjes man med at indsende én samlet ansøgning, som bliver vurderet af det samme udvalg, nemlig Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Billedkunst.

Udvalget vurderer, at dette er en fordel for de kunstnere der bruger støttesystemet, og det kommende udvalg vil få et bedre overblik over aktiviteterne i både det danske og internationale kunstliv, og dermed få et bedre grundlag for at støtte de danske billedkunstnere og det danske kunstliv generelt.

Faste residencies

Udvalget driver en række residencies, men fælles for dem er, at de er udvalgt efter samme kriterier:

- Residenciet skal være lokaliseret i et kunstnerisk brændpunkt
- Residenciet skal have et professionelt program
- Residenciet skal have den netværksdimension, som er formålet med et residency

Om de enkelte residencies:

Residency Istanbul

Istanbul betragtes som et kunstnerisk brændpunkt pga. byens særlige placering på grænsen mellem Europa og Asien og den stigende interesse for Istanbul Biennalen. Udvalget skiftede i perioden partner fra PiST til SALT på baggrund af den negative feedback fra residerterne og det langt mere professionelle residencyprogram, som SALT tilbød. Fra 2013 valgte udvalget at tildele fire residerter et ophold på tre måneder, i stedet for fire måneder som hidtil, for på den måde at undgå visumproblemer.

Der er et stabilt ansøgertal til Istanbul, og der er store forventninger til den nye samarbejdspartner SALT, der er en central spiller på kunstscenen i Istanbul.

Udvalget anbefaler at fortsætte residenciet.

Residency Paris

Der arbejdes pt. på at få tilknyttet et program til residenciet i Paris fra 2014. Udvalget har i perioden oplevet en stigende interesse fra ansøgere i forhold til at komme til Paris og har derfor fastholdt dette residency, selvom det i udgangspunktet ikke lever op til udvalgets kriterier om at residenciet skal have et professionelt program. Med det nye program vil der også i Paris været fokus på at styrke deltagerens introduktion til den lokale kunstscene og mulighed for at udvide sit internationale netværk.

Udvalget anbefaler det nye udvalg at fortsætte residenciet og arbejdet med udviklingen af et program.

Residency New York

New York er fortsat det største kunstneriske brændpunkt, og residenciet i New York har suverænt de fleste ansøgere blandt de faste residencies. Udvalget havde fra starten af perioden to partnere i New York, nemlig Location One og ISCP. På baggrund af residenternes utilfredshed med Location One som vært, besluttede udvalget at lukke aftalen med dem og samtidig udvide aftalen med ISCP til to residencypladser, hvis program der er stor tilfredshed med fra residenterne.

Det anbefales at have et fortsat fokus på New York og fortsætte de to residencies.

Residency Berlin

Berlin er ligeledes et kunstnerisk brændpunkt. Selvom mange danske kunstnere allerede bor i Berlin eller på en måde har forbindelser til byen, så tilbyder residenciet på Bethanien et særligt godt program, som giver en kvalificeret indgang til kunstscenen i Berlin.

Derfor anbefaler udvalget at fortsætte dette residency.

Residency Beijing

Udvalget oprettede i 2013 to residencies i Beijing: et hos Three Shadows Photography Art Centre og et hos Institute for Provocation. Anledningen var en særlig bevilling fra Statens Kunstråd på 500.000 kr., som skulle fremme kulturel udveksling mellem Danmark og Kina, særligt i 2014. Kulturstyrelsen anbefalede efter en researchrejse disse to samarbejdspartnere og besluttede at gennemføre en to-årig prøveperiode, som indledes i 2014, hvor hvert residency modtager 2 residenter (4 i alt).

Udvalget anbefaler, at det nye udvalg gennemfører en evaluering efter den to-årige prøveperiode med henblik på, om residencierne i Beijing fortsat skal være en del af de faste residencies. Udvalget skal være opmærksomt på, at midlerne til driften fremover skal hentes fra udvalgets eget budget.

Nedlagte residencies:

Udvalget har i perioden besluttet at afbryde samarbejdet med fire residencies. Generelt opfordrer udvalget til at inddrage residenternes erfaring og feedback, når listen over faste residencies skal evalueres. Det anbefales at spørge aktivt efter feedback fra residenterne, men også at skele til hvor kunstnerne vil hen, dvs. hvilke byer og residencies, der er stor søgning til (som fx Paris).

Residency Mexico: Udvalget afbrød samarbejdet med dette residency i perioden grundet feedback fra residenter, som pegede på lokale interessekonflikter og værtens manglende professionalisme, hvilket tilsammen gjorde opholdene mindre udbytterige for residenterne.

Residency Cuba: Udvalget afbrød samarbejdet med denne residencyvært, da der alene var tale om 14-dages ophold og da der var relativt få ansøgere. Dermed var der tale om et residency, som ikke

levede op til udvalgets kriterier. Residencyaftalen blev holdt åben i en længere periode, fordi udvalget i aftalen havde forpligtet sig til at modtage besøg af cubanske kunstnere, og denne forpligtelse skulle opfyldes før aftalen kunne lukkes.

Residency Cairo: Udvalget besluttede i perioden at afbryde samarbejdet med dette residency, da det dels ikke vurderede Cairo til at være et kunstnerisk brændpunkt, og dels fremsatte residencyværtens betingelser, som udvalget ikke ønskede at imødekomme. Bl.a. foretrak residenciet mandlige residenter og residenter der arbejdede ikke-politisk.

Residency Rio de Janeiro og São Paulo: Samarbejdspartneren Capacete valgte i starten af 2013 selv at lukke ned for sine residencyaktiviteter på grund af en usikker økonomisk situation, der bl.a. skyldes Rios værtskab for OL i 2014 og forhøjede driftsudgifter i den forbindelse. Udvalget betragter dog fortsat Brasilien som et kunstnerisk brændpunkt og har igangsat en research af nye samarbejdspartnere.

Udvalget anbefaler, at det nye udvalg forholder sig til anbefalingerne i rapporten, når den foreligger i starten af 2014, og fortsat vil se positivt på at have Brasilien blandt de faste residencies.

Den åbne residencypulje

Kunstnere og kuratorer kan under Den åbne residencypulje søge støtte til ophold på residencies, der ikke hører under udvalgets faste residencies, i en periode på 3 uger til 6 måneder.

Ansøgertallet til denne pulje har været svingende, men udvalget finder det utrolig vigtigt at have en pulje, hvor ansøgerne kan pege på relevante residencies af høj kvalitet, som udvalget eller Kulturstyrelsen ikke nødvendigvis er bekendte med. Det svingende antal ansøgere kunne tyde på, at miljøet ikke kender nok til denne støttemulighed og at der er behov for at gøre de danske kunstnere opmærksomme på puljen, evt. i form af bedre annoncering i miljøet.

Udvalget anbefaler at det nye udvalg fortsætter Den åbne residency pulje.

DIVA – Danish International Visiting Artists Programme

Kunstnere, kuratorer og kunstformidlere samt danske museer og andre udstillingssteder, festivaler, uddannelsesinstitutioner og kommuner kan søge om støtte til at agere vært for en udenlandsk kunstners ophold i Danmark, i en periode på 14 dage til 3 måneder.

Der lægges i denne pulje stor vægt på det program værten har udarbejdet i forbindelse med den udenlandske kunstners ophold. Puljen er oprindeligt lanceret som en tværgående pulje under Kunstrådet, men i 2013 blev midlerne lagt ned i udvalgene under de forskellige kunstarter. Puljen er relativt populær. Der kan ligge en udfordring i, at den udenlandske kunstner selv skal skabe kontakt til en dansk institution eller anden samarbejdspartner, der er interesseret i at være vært for opholdet, frem for at kunne søge direkte om et residency i Danmark. I behandlingen af DIVA-ansøgninger, finder

udvalget det vigtigt at se på om værten kan præsentere et reelt netværksskabende program, der rækker ud over allerede eksisterende, lokale netværk.

Operatøropgaver og administrative puljer

Udvalget har sat en række initiativer i gang med kulturstyrelsens medarbejdere som operatører.

Besøgsprogrammer

Der har i perioden været gennemført i alt 24 besøgsprogrammer. (4 i 2011, 1 i 2012, indtil nu 8 gennemførte i 2013 og 11 planlagte i resten af 2013). Udvalget har prioriteret at invitere kuratorer fra de største og væsentligste biennaler på besøgsprogram med henblik på at introducere dem grundigt til den danske kunstscene. I 2011 og 2012 blev der kun gennemført få besøgsprogrammer, mens der i 2013 blev eksperimenteret med formen og gennemført flere gruppebesøgsprogrammer, bl.a. i forbindelse med Copenhagen Art Week.

Udvalget anbefaler, at det nye udvalg fortsat prioriterer kuratorerne fra de største og væsentligste biennaler, og at man også fortsat udvikler formen for gruppebesøgsprogrammerne.

Det Internationale Researchprogram

Der var i 2013, 29 besøgende under denne pulje. Puljen er et godt alternativ til de mere tidskrævende besøgsprogrammer. Den kan søges af internationale kuratorer, som i ansøgningen redegøre for deres projekt, motivation og program, som de selv tilrettelægger. Puljen vurderes til at være velfungerende, selv om der ikke helt har været det forventede antal ansøgninger. Der arbejdes på mere målrettet at udbrede kendskabet til puljen i de rette kredse, dels ved at anbefale den i sekretariatets netværk og dels ved at opfordre de danske kunstinstitutioner og andre aktører på den danske kunstscene til at bruge og anbefale puljen i deres netværk.

Internationalt Nyhedsbrev

Udvalget oprettede i 2011 et internationalt nyhedsbrev, som informerer om danske og internationale kunstartiviteter, som Kunstrådet har støttet. Der er i alt produceret og udsendt 6 nyhedsbreve i perioden. Nyhedsbrevet skaber synlighed om dansk kunst i udlandet og udenlandsk kunst i Danmark og orienterer internationale læsere om udvalgets internationale satsning.

Det nye udvalg bør måske se nærmere på, hvorvidt nyhedsbrevet i tilstrækkelig grad rammer et bredt internationalt publikum. Det kunne fx overvejes at anvende e-flux for at tiltrække en større international læserskare. Selve redigeringen af nyhedsbrevet skal fortsat prioriteres højt. Det har været udvalgets oplevelse, at det fungerer fint med at pege på potentielle historier til nyhedsbrevet i forbindelse med uddelingsmøder.

International Masterclass

Udvalget arrangerede i 2012 den første Internationale Masterclass, og i 2013 blev den anden masterclass afholdt. Formålet med masterclassen har været at styrke erfaringsudveksling mellem kunstnere med mangeårigt internationalt virke og kunstnere, som ønsker større synlighed i en international sammenhæng. Masterclass-formen muliggør en åben erfaringsudveksling, som ikke umiddelbart tilbydes andre steder. International Masterclass har været afholdt i Kulturstyrelsens lokaler, hvilket desuden har medvirket til at afmystificere Kulturstyrelsen som et utilnærmeligt sted for deltagerne.

I foråret 2014 vil der blive gennemført en evaluering blandt deltagerne af International Masterclass 2013, som det nye udvalg anbefales at læse. Men på baggrund af den overvejende positive feedback på første masterclass og det ligeledes positive indtryk af den nyligt afholdte masterclass, anbefaler udvalget at International Masterclass fortsat afholdes en gang om året og at formatet løbende forbedres.

Venedig Biennalen

Udstillingen i Den Danske Pavillon på Venedig Biennalen er en lovbunden opgave og er i økonomisk forstand udvalgets største enkeltstående operatøropgave. Efter succeser i 2009, 2011 og 2013 er der både nationalt og internationalt stor opmærksomhed omkring den danske repræsentation, hvilket kan tilskrives et meget målrettet strategisk arbejde med deltagelsen og en stor bevidsthed omkring de særlige krav, som biennalekonteksten stiller – både hvad angår den kunstneriske kvalitet, det organisatoriske set-up og det internationale pressearbejde forud for og under biennalen.

Det afgående udvalg åbnede det tidligere udvalgs gruppeudstilling Speech Matters i 2011 og gennemførte udstillingen Intercourses med Jesper Just i 2013. På baggrund af disse erfaringer anbefaler udvalget at det nye udvalg straks efter sin tiltrædelse gennemgår den foreliggende evaluering af VB 2013 og derefter påbegynder planlægningen af den danske deltagelse på den kommende Venedig Biennale.

Evalueringer fra de foregående udstillinger kan med fordel inddrages i diskussionerne. Det er udvalgets vurdering, at kunstnere, der allerede har en vis international erfaring og eksponering bag sig, bedst kan drage karrieremæssig fordel af at deltage på biennalen. Ved valg af kunstner eller udstillingsform er det ligeledes vigtigt at tage højde for biennalekontekstens særlige karakteristika.

Desuden anbefales det, at pressearbejdet gives meget høj prioritet, både i form af økonomiske midler og valg af PR-bureau.

Galleriers messepulje

Galleriers deltagelse på internationale messer udgør en vigtig platform for udstilling af dansk kunst i udlandet i dag.

Udvalget anbefaler at det kommende udvalg udbygger dialogen med gallerierne om listen over relevante messer. Konkret kan Kulturstyrelsen gennemføre interviews med gallerierne for at sikre feedback eller gennemføre årlige dialogmøder, hvor alle gallerier inviteres. Der skal fortsat være fokus på, at også mindre gallerier kan søge og at det ikke alene bliver de etablerede gallerier der har gavn af puljen.

Generel fokus på formidling

Udvalget har i perioden haft et generelt fokus på formidling og igangsat en række aktiviteter i den forbindelse. I forbindelse med Jesper Justs udstilling 'Intercourses' i Den Danske Pavilion på Venedig Biennalen, opfordrede udvalget Just til at indtænke formidlingen i sit projekt, og i samarbejde med det grafiske bureau, Project Projects, gennemførtes således en plakatkampagne i New York, Shanghai, København, Paris og Hong Kong sideløbende med udstillingen i Venedig. På udvalgets opfordring, producerede DR2 desuden et program om Justs deltagelse på Venedig Biennalen, som både nåede langt ud og gav indblik i tilblivelsen af udstillingen. På denne baggrund mener udvalget ikke at man skal være bange for det mere "poppede" format.

Forfattercentrum

Forfattercentrum har været en af udvalgets mest succesfulde ordninger, der har sikret, at læseren får mulighed for at møde forfattere i hele landet.

Den strukturelle fare ved ordningen i dens nuværende form er naturligvis, at den fortsætter med at vokse og således vil tvinge et kommende udvalg til at beskære andre nødvendige initiativer for skabelse og distribution af dansk litteratur, med mindre der kommer større bevillinger til udvalgets arbejde. Som modforholdsregel til at imødekomme disse mulige problemer vil vi derfor henstille til at man overvejer initiativer til dels at kvalitetssikre arrangementer med et tilstrækkeligt/acceptabelt tilhørertal, og dels pege på den fare der ligger i, at kommunerne ved beskæring af bibliotekernes budgetter skubber arrangementsforpligtelser over på litteraturudvalgets budget. En sådan modforholdsregel mod udhuling af budgetterne for udvalgets øvrige arbejde kunne ligge i, at man indfører en fast brugerbetaling til arrangører pr. arrangement. En sådan ændring kan muligvis rydde op i arrangementer, der ikke har et acceptabelt publikumsgrundlag samt beskære udgifterne til ordningen. Desuden er et sådant nyt kriterium for støtte fra ordningen objektivt, og Forfattercentrum vil således stadigvæk kunne varetages administrativt uden forøgede udgifter.

Mød forfatteren på universitetet

Dette pilotprojekt, som vi satte i værk i 2012 er inspireret af puljen Forfattercentrum, der udelukkende er dedikeret til forfatteres præsentation af deres værker for publikum ved *offentlige* møder. Vi overvejede tillige forskellige modeller inspireret af creative writing-programmer på angelsaksiske universiteter, men fandt at det ville være for tungt og omfattende at søge om samfinansiering mellem kunstrådet og universitetet. Derudover fandt vi denne model for uanvendelig i forhold til, at forfatteren alene skulle være ansvarlig for undervisning og for at føre studerende til eksamen. Intentionen har været at gøre det tilgængeligt for de studerende at møde og diskutere med forfattere i en professionel og faglig sammenhæng, og tillige at skabe flere muligheder for forfattere for at indgå i litteraturformidling i forskellige fora. Vores overvejelser og diskussioner mandede derfor ud i denne ordning, hvor det er den undervisningsansvarlige, der søger rådet om støtte til gæsteforelæsninger fra en konkret forfatter, som man i forvejen har konfereret med om engagementet. Dermed er både navn på forfatteren og beskrivelse af engagementet tilgængelig for os i udvalget, hvilket gør at vi kan tage stilling til lødigheden samt sikre os, at der rent faktisk er tale om et *engagement af en forfatter*. Denne tilrettelægning sikrer, at vi umiddelbart har kunnet implementere pilotprojektet, da det ikke intervenserer i universitetets interne forhold og heller ikke forlanger nogen medfinansiering fra universitet. Der er helt enkelt tale om et program, som gør det muligt for forfatteren at optræde som gæstelærer indenfor en begrænset skala af 1 til 3 forelæsninger i et semesterforløb.

Børne- og ungdomslitteraturen

Udvalget har taget initiativ til en særlig pulje for Børne- og ungdomsbogsforfattere. Puljen kan søges af førskoleinstitutioner, skoler og gymnasier samt seminarieuddannelser.

Formålet med ordningen er at sikre, at børn og unge i hele landet har mulighed for at møde forfattere eller illustratører, for eksempel i forlængelse af projektarbejde i klassen med et forfatterskab. Børnene

får mulighed for at opleve, hvordan en forfatter eller en illustrator arbejder med sprog og billeder, hvor inspirationen kommer fra, hvilke metoder der bruges. Ordningen gælder også for lærer- og pædagogstuderende på seminarieuddannelserne, da de kommende lærere og pædagoger selvsagt er meget centrale formidlere af dansk kvalitetslitteratur til børn og unge - og dem er det vigtigt at få i tale.

Der har hidtil manglet en støttemulighed for BU-forfattere og -illustratorer mellem det længerevarende undervisningsforløb i Huskunstnerordningens regi og Forfattercentrums tilskud til offentligt tilgængelige foredrag. Men der, hvor en del forfattere og illustratorer særligt har mulighed for at møde deres læsere, er på skolerne, hvor børnene har læst et forfatterskab og nu har mulighed for at møde forfatteren/illustratoren i levende live.

Litteraturen og de digitale udfordringer

Den digitale udvikling er et område, udvalget har drøftet og sat fokus på. Udvalget har satset på tiltag der kunne være med til at fremme og udvikle de digitale muligheder. Det bliver klart en udfordring for kommende udvalg at finde måder, hvorpå de midler, der afsættes til det digitale område, kan få det omfang, som er nødvendigt for, at nye, spændende, litterære og digitale projekter kan blive virkelighed. Det er udvalgets håb, at det kommende udvalg fortsætter med at afsøge det digitale område og sætte fokus på de kommende års udfordringer på området.

Statens Kunstråds Musikudvalg: Perspektivering og anbefalinger

Musikudvalget har i henhold til Lov om Musik og Lov om Kunstrådet til opgave at virke til fremme af musiklivet i Danmark og dansk musik i udlandet samt rådgive og bistå offentlige myndigheder og institutioner i sager angående musikforhold.

Musikudvalget kan inden for den på finansloven fastsatte ramme til musikformål yde støtte til professionelle orkestres, kors og ensembles virksomhed, koncertvirksomhed, musikundervisning af forsøgsmæssig karakter eller af landsdækkende eller regional interesse, amatørmusik, informationsdokumentations-, og publikationsvirksomhed samt andre aktiviteter, der kan virke til fremme af musiklivet i Danmark og dansk musik i udlandet. Udvalget fordeler tillige de på finansloven afsatte midler til rytmiske spillesteder og til musikalske grundkurser.

Endelig varetager udvalget opgaver vedrørende udarbejdelse af retningslinjer og godkendelse af vedtægter på musikskoleområdet.

I perioden 2011-2013 har musikudvalget uddelt midler fra finanslovens bevillinger til musikformål, rytmiske spillesteder, musikalske grundkurser og musikudvalgets andel af Statens Kunstråds midler til international kulturudveksling. Derudover har udvalget fordelt midler fra Kulturministerens musikhandlingsplaner Nye Toner 2008-2011 og Én musikscene – mange genrer 2012-2015.

Forord

Papirbunken var rimelig stor, da det nuværende Musikudvalg i Statens Kunstråd tog over den 1. april i 2011. Mest fyldte stablen af lovttekster, vedtægter, retningslinjer, forretningsordener og lignende. Men den netop færdiggjorte analyse af pengestrømmen i dansk musikliv vejede også godt til sammen med rapporter om og anbefalinger til udvikling af musiklivet i Danmark fra tidligere nedsatte arbejdsgrupper.

På bordet lå også implementeringen af den nye struktur for de musikalske grundkurser, og forude stod den store ansøgningsrunde om at være regionalt spillested for den rytmiske musik med efterfølgende beslutning om, hvor mange, der skulle tilbydes nye 4-års aftaler med musikudvalget.

Først kom imidlertid arbejdet med udformningen af en strategi- og handlingsplan for udvalgets arbejde i de kommende fire år koblet op med indspil til kulturministeren, der netop havde igangsat arbejdet med udformningen af en ny musikhandlingsplan for perioden 2012-2015. Hertil kom de nye musikudvalgsmedlemmers egne ideer og planer for arbejdet med at styrke og udvikle den danske musikscene - lokalt, nationalt og internationalt.

Analysen af pengestrømmen i dansk musikliv havde skabt en vis ro i den ellers i mange år verserende kamp mellem den rytmiske og klassiske musik om delingen af statspengene. Det gjorde arbejdet i udvalget en del lettere, for nu kunne vi koncentrere os om det faglige og kunstneriske indhold i de mange puljer i støttesystemet, som var og er vejen til fastholdelse af kvaliteten, men også til nytænkning af aktiviteterne i musiklivet.

Der var kun et enkelt bump på vejen frem for musikken, som det nye udvalg havde arvet fra forgængerne: Folkemusikken. Det skulle vise sig at tage lidt tid, før udvalget fandt frem til den rigtige løsning for placeringen af folkemusikken i støttesystemet, men alt tyder imidlertid på, at den fundne

løsning med ROSA som administrator af støtten til folkemusikken har vundet genklang hos langt de fleste af folkemusikkens aktører.

Således rustet kunne musikudvalget tage fat på arbejdet, som i betydelig grad bestod – og fortsat består - af det løbende arbejde med uddeling af støttekroner i forbindelse med ansøgninger til støttesystemets mange puljer. Hertil en stigende international interesse for den danske musik og sidst men ikke mindst erkendelsen af den digitalisering, der i stadig stigende grad var på vej ind over alle dele af musikscenen. Sidst men ikke mindst var der skabelsen af det administrative og økonomiske fundament, som med musikudvalgets 4-års rammeaftaler med en lang række af de største aktører i det danske musikliv skabt basis for arbejdsro og langtidsplanlægning for hele musikscenen.

Midt i det hele blev udvalget overhalet indenom af Lars Liebst-udvalgets forslag til en ny lov om kunststøtte, der havde koncerntækning, som sit udgangspunkt for administration af støttekronerne. Man kan ikke sige, at forslaget blev modtaget med begejstring. Tværtimod var der fra stort set alle høringsparter stor modvilje mod forslaget grundidé og den dårlige kobling af koncernteknik og kunstliv. Frodigheden og kreativiteten i kunsten lader sig ikke indpasse i snævre og stive koncerntekniker, der udelukker enhver form for kunstnerisk frihed og faglig nytækning.

Men forslaget blev ikke desto mindre til lov, om end med betydelige modifikationer i forhold til Liebst-udvalgets oprindelige forslag. Det havde imidlertid den 'kedelige' følgevirkning, at samtlige fagudvalg i Kunstrådet blev varslet afbudspr. 31. december 2013 – næsten halvandet år før den 1. april i 2015, der oprindeligt var tidspunktet for udvalgenes afbudspr.

Med andre ord: Farvel til handlingsplanen, som udvalget havde brugt så meget tid på at udvikle. Farvel til mulighederne for at i væsentlig grad at integrere og arbejde sammen med de områder, som den i 2012 tiltrådte kulturminister, Uffe Elbæk, havde fremlagt i sin nye Musikhandlingsplan for årene 2012-2015. Langtidsperspektivet var ude af syne, og udvalgets muligheder for at yde en særlig musikpolitisk indsats var i betydelig grad udvalget beskåret.

Ikke desto mindre er musikudvalget stolt af alt det, som alligevel er lykkedes og nået i denne urimeligt pressede situation og i det korte tidsrum, der har været udvalgets arbejde til del. Som markeret i musikudvalgets høringsvar til Liebst-rapporten finder udvalget det stærkt utilfredsstillende og uværdigt, at Kulturministeren og Kulturstyrelsen ikke fandt det værdifuldt at lade fagudvalgene fortsætte til 2015, så de kunne gøre det planlagte, langsigtede og igangværende arbejde færdigt.

På den baggrund er det med stor tilfredsstillelse, at vi her kan opliste – om end alene i hovedpunkter - hvad nærværende musikudvalg i årene 2011-2013 ikke desto mindre har formået at gennemføre i tæt samarbejde med alle aktørerne i det levende og frugtbare danske musikliv - lokalt, nationalt og internationalt.

Revision af Musikloven og bekendtgørelse om musikskoler

Statens Kunstråds Musikudvalg har i perioden arbejdet med nye rammer for musikskolerne. Det lykkedes udvalget at få sit forslag til revision af Musikloven vedtaget sammen en bekendtgørelse om musikskoler i forbindelse med kunststøttereformen og vedtagelsen af Lov om Statens Kunstfonds

virksomhed. Bekendtgørelsen erstatter de vejledende retningslinjer og de vejledende standardvedtægter for musikskoler.

Statens Kunstråds Musikudvalgs ønskede bl.a. at gøre formålet omkring musikskolerne mere bindende. Der blev derfor udformet en egentlig bekendtgørelse for musikskolerne, og der er fremover en klar forpligtelse for kommunerne og musikskolerne til at leve op til formålet i den nye bekendtgørelse. Den tidligere uklarhed om status for de vejledende retningslinjer er væk.

Desuden var det udvalgets intention at efterkomme et ønske fra kommunerne om at forenkle bestemmelserne på en række punkter. Som en del af forenklingen er det ikke længere op til Statens Kunstråd (den kommende Statens Kunstfond) at godkende musikskolernes vedtægter. Kommunerne og musikskolerne får på dette område friere rum til at drive musikskolevirksomheden, som det passer lokalt.

Ved samme lejlighed er Bekendtgørelsen om musikalske grundkurser afskaffet. Det bliver alene op til den kommende Statens Kunstfond gennem flerårige aftaler at udstikke rammerne for de musikalske grundkurser, idet kurserne finansieres som en del af fondens støtteområde. Kunstfonden kan dermed i højere grad styre udviklingen på området. Musikudvalget har indgået flerårige aftaler med de musikalske grundkurser. I den forbindelse har udvalget oprettet et nyt selvstændigt MGK-center ved Sankt Annæ Gymnasium, så der fra 2014 er 8 MGK-centre i landet. Den seneste ændring fra 17 enkeltstående MGK-kurser til 8 MGK-centre har sat gang i en udvikling, som bør følges tæt i de kommende år, og som kan kræve justeringer. Med lovrevisionen vil et kommende udvalg under Kunstfonden bedre være i stand til at møde de forandringer, som allerede nu kan anes på området.

Internationale aktiviteter

Statens Kunstråds Musikudvalg har i både 2012 og 2013 haft fokus på de internationale musikaktiviteter. Udvalget har deltaget som observatør i en række internationale aktiviteter: SPOT Festivalen, Reeperbahn Festival Hamborg, Jazzahead Bremen, By:Larm Oslo, Sonar Barcelona, SXSW Austin, Iceland Airwaves Reykjavik, Midem, SPOT On Denmark i Tyskland og Eurosonic Groningen for at indsamle viden til prioritering af den internationale indsats.

Prioritering har resulteret i ekstraordinære bevillinger til at bakke op om genreorganisationernes og MXD, Music Export Denmarks internationale satsninger, specifikt JazzDanmarks værtskab for Danmark som partnerland i 2014 og MXD, Music Export Denmarks danske satsning på Reeperbahn Festival i Hamborg i 2013.

Kulturstyrelsen har som operatører for udvalget etableret danske messestande på MIDEM i Cannes og Classical:NEXT i Wien, hvor repræsentanter for udvalget også har deltaget. Udvalget har besluttet at reducere den økonomiske støtte til den danske deltagelse på MIDEM set i lyset af messens faldende tilslutning og deraf følgende betydning. Pga. manglende opbakning fra de danske musikforlag og øvrige nordiske lande har udvalget tillige besluttet ikke at organisere dansk deltagelse på musikmessen Music China i Shanghai i 2013.

For at understøtte samarbejdet mellem de danske aktører på den internationale scene har udvalget fokuseret og videreudviklet puljen International musikformidling for alle genrer, hvor udvalget har

støttet internationale samarbejdsprojekter mellem genreorganisationerne, MXD og andre danske musikaktører. Udvalget har holdt et evalueringsmøde med tilskudsmodtagere, genreorganisationerne og MXD for at videndele og indsamle erfaringer om puljen.

Udvalget har fortsat uddeling af støtte til danske musikeres, ensembles og orkestres internationale aktiviteter, bl.a. til residency-ophold i udlandet. Også udenlandske musikere har kunnet søge det såkaldte DIVA-program for residency-ophold i Danmark.

Kulturstyrelsen har på vegne af udvalget og i samarbejde med bl.a. danske festivaler og genreorganisationerne organiseret besøgs- og research-programmer i Danmark for internationale festival- og koncertarrangører, spillestedsledere, musikjournalister mm. på danske festivaler som SPOT, Copenhagen Jazz Festival, SPOR, KLANG, Pulsar og Wundergrund.

Pop-Pilot

Statens Kunstråds Musikudvalg har iværksat Pop-Pilot som et pilotprojekt inspireret af det meget succesfulde svenske Popkollo. Pop-Pilot er en musiklejr for unge piger, der har til formål at øge pigers glæde ved at spille og skabe rytmisk musik. Udvalget har udpeget ROSA, Dansk Rock Samråd til at arrangere Pop-Pilot i 2012 og 2013.

Der er en overrepræsentation af mænd inden for den rytmiske musikbranche, både hvad angår musikere, undervisere og beslutningstagere. Dette faktum er blevet bekræftet i rapporten 'Kønsbalancen i rytmisk musik', som NIRAS udarbejdede i 2011. Udvalget ønsker med Pop-Pilot at være med til at starte en proces, der på sigt kan ændre den skæve kønsfordeling inden i den rytmiske musik.

Talentudvikling på musikskoler

Statens Kunstråds Musikudvalg har med midler fra Kulturministerens musikhandlingsplan 'Én musikscene – mange genrer 2012-2015' kunnet videreføre en pulje til talentudvikling på musikskoler. I uddelingen af puljen har udvalget i 2012 og 2013 lagt vægt på fire nationale målsætninger, som udvalget formulerede i 2012: 1. Et landsdækkende talentarbejde. 2. Mangfoldighed og diversitet. 3. Den musikfaglige samarbejdspartner. 4. Udvikling og videndeling.

Koncertvirksomhed

Musikudvalget har valgt at opdele puljen til koncertvirksomhed i to puljer, så der er en pulje til koncertarrangører, der afholder mellem 4 og 9 koncerter og en pulje til koncertarrangører, der afholder mindst 10 koncerter. Puljerne kan søges af musikforeninger, koncertforeninger, festivaler og andre koncertarrangører. Når udvalget har valgt at foretage denne opdeling, skyldes det, at der er indført en form for en taxameterordning med et fast beløb pr. koncert i puljen mellem 4 og 9 koncerter. Udvalget vurderer dog fortsat, hvilke koncerter de ønsker at yde tilskud til.

Indspilning og udgivelse af musik

Udvalget har valgt at videreføre puljen til indspilning og udgivelse af musik. Der har været ca. 400 ansøgninger ved hver af de to uddelingsrunder, så puljen må siges at være populær. Udvalget anbefaler derfor, at puljen videreføres af det kommende udvalg, og har reserveret 2,5 mio. i 2014 til formålet.

Skolekoncerter

Musikudvalget har haft nedsat en arbejdsgruppe med det formål at sætte fokus på den kunstneriske og formidlingsmæssige udvikling af skolekoncerter i Danmark. Dette resulterede i en række anbefalinger, som musikudvalget efterfølgende har forholdt sig til. Musikudvalget anbefaler derfor, at der afsættes tilstrækkelige midler til, at LMS kan efterkomme den efterspørgsel, der rent faktisk er på skolekoncerter, samtidig med at organisationen kan "produktudvikle". Desuden bør der afsættes ressourcer til oplysning om vigtigheden af, at kommuner finder det vigtigt at investere heri. Det er også vigtigt at overveje tiltag, som kan professionalisere og udvikle orkestrenes koncertformidling i skolekoncertmæssig sammenhæng fx ved at afsætte særskilte midler inden for ensemblestøtten til formidlingsmæssig udvikling. Det er også nødvendigt at overveje en ordning som understøtter uddannelse og kompetenceudvikling hos skolekoncertproducenter.

Musikinstitutioner

Udvalget har indgået driftsaftaler med 38 musikinstitutioner, som i alt modtager 105 mio. kr. årligt i driftstilskud. Tilskuddene finansieres dels med en øremærket bevilling på 32,7 mio. kr. til de regionale spillesteder, dels med 72,3 mio. kr. af de såkaldte "frie midler" til musikformål. Aftalerne med de regionale spillesteder og basisensemblerne er indgået i samarbejde med kommuner over hele landet, og den lokale forankring sikres dermed både økonomisk og fagligt. Det er udvalgets forventning, at der med de flerårige aftaler er tilvejebragt et langsigtet grundlag for institutionernes strategi og økonomi, som vil bidrage til at styrke deres betydning for kvalitet og mangfoldighed i dansk musikliv.

Nye institutioner på flerårige aftaler

I udvalgets beskikkelsesperiode er der indgået flerårige aftaler for perioden 2013-2016 med fem institutioner, som tidligere har modtaget étårige driftstilskud eller anden form for støtte. Klaverfabrikken i Hillerød og Tobakken i Esbjerg er udpeget som regionale spillesteder, amatørmusikken er styrket gennem en aftale med Dansk Amatørmusik (DAM), den klassiske talentudvikling er blevet styrket gennem en aftale med Det Danske Suzuki Institut og formidlingen af dansk og international rytmisk musik er styrket gennem en aftale med Copenhagen Jazz Festival.

Særlige udfordringer

Ved udvalgets tiltrædelse var der tvivl om placeringen af folkemusikopgaven, som under det foregående udvalg havde fundet en midlertidig placering hos genreorganisationen World Music Denmark. Desuden opstod der behov for at finde nye metoder til understøttelse af Tønderfestivalen. Efter nøje overvejelse besluttede udvalget at indgå aftale med genreorganisationen ROSA – Dansk Rock Samråd om at varetage musikudvalgets støtte til folkemusikområdet. Opgaven varetages gennem øremærkede tilskud til folkemusikopgaven og styrkelse af Tønderfestivalen. Aftalen betyder, at udvalget ikke længere giver direkte tilskud til Tønderfestivalen.

De fem basisensembler samfinansieres af stat og kommuner, og det er en tilskudsforudsætning, at den kommunale forankring er tilstrækkelig. Storstrøms Kammerensemble og Aarhus Jazz Orchestra har hidtil ikke kunnet opnå tilstrækkelig kommunal driftsfinansiering, og udvalget har derfor set sig nødsaget til at overveje, om orkestrene kunne fortsætte som basisensembler. I fortsættelse af en række dialogmøder lykkedes det kommunerne bag Storstrøms Kammerensemble at hæve de kommunale tilskud, og der blev hermed skabt grundlag for en fornyet aftale for perioden 2014-2017. Aarhus Jazz Orchestra har imidlertid ikke kunnet opnå tilstrækkelig kommunal driftsstøtte, men i enighed med orkestret og Aarhus Kommune har udvalget besluttet at fortsætte sit tilskud til orkestret

i 2014, i forhåbning om, at det i løbet af året vil lykkes at tilvejebringe et tilstrækkeligt kommunalt tilskud.

Tværgående temaer

Musikudvalget har med aftalerne med de 37 musikinstitutioner sikret, at et rigt musikliv af høj kunstnerisk kvalitet også de kommende år vil være tilgængeligt i hele landet. Dialogen med kommuner og institutioner har især drejet sig om at sikre den faglige kvalitet i opgavevaretagelsen og at styrke lokal og national videndeling på tværs af genrer, kunstarter og institutionelle skel. De gennemgående temaer har været internationalisering, publikumsudvikling, talentudvikling og digitalisering.

Musikinstitutioner, der modtager driftstilskud fra Statens Kunstråds Musikudvalg

Børn og unge

Levende Musik i Skolen (LMS) og Det Danske Suzuki Institut

Amatører

Dansk Amatørmusik (DAM)

Ensembler

Ars Nova Copenhagen, Athelas Sinfonietta, Concerto Copenhagen, Ensemble MidtVest (basisensemble), Esbjerg Ensemble (basisensemble), Randers Kammerorkester (basisensemble) Storstrøms Kammerensemble (basisensemble) og Aarhus Jazz Orchestra (basisensemble)

Musikfestivaler

Spot Festivalen og Copenhagen Jazz Festival

Genreorganisationer, musikforlag mv.

Dacapo, Rosa - Dansk Rock Samråd, Edition Samfundet, Jazz Danmark, World Music Denmark, Snyk, Regionale spillesteder, Copenhagen Jazz House, Culture Box, Det Musiske Hus, Fermaten, Fonden VoxHall, Gimle, Global Copenhagen, Godset, Klaverfabrikken, Loppen, Musikhuzet Bornholm, Posten/Dexter, Radar, Stars, Studenterhuset, Sønderborghus, Tobakken, Train og Vega

Konferencer og seminarer

Musikudvalget har afholdt flere konferencer og seminarer i løbet af beskikkelsesperioden 2011-2013.

Som afrunding på musikudvalgets arbejde gennemførtes i dagene den 21.-22. november konferencen: "Kan vi gøre det bedre?" med 40 særligt inviterede deltagere, som bredt dækkede dansk musikliv.

Konferencen afsluttedes med et "Manifest", der i 10 punkter videregiver deltagernes råd og henstillinger til det nye musikudvalg, som skal arbejde i perioden 2014-2017.

Manifestets 10 punkter er følgende:

1. Bliv musikpolitisk katalysator

Vær proaktiv og dagsordensættende i udvikling af musikpolitik.

Skab, i dialog med musiklivets interessenter, strategier og visioner i et fragmenteret musikliv og dets omverden.

2. Hav blik for den store sammenhæng og vær verdensvendte

Tænk ud af kulturministeriet og også ind i social-, undervisnings-, erhvervs- og udenrigsministeriet samt ministeriet for forskning, innovation og videregående uddannelser.

Tænk i samarbejde og partnerskab, der kan berige og konsolidere musikkens status, og hav øje for både kontinuitet og kvalitet.

3. Forny støttefordelingen radikalt

Hav modet til at bryde op i faste puljeopdelinger.

Skab et system med flere og mere fleksible frister samt dynamiske bevillinger.

Vær faglig dommer.

Prioriter skarpt mellem drift og udvikling.

Slagt hellige køer.

4. Bidrag til at sikre mest mulig musik for midlerne

Prioriter skarpt mellem administration, rammer og indholdsproduktion.

5. Prioriter Pioneren - Elsk Entreprenøren

Skab bedre rammer for innovative og modige aktører i musiklivet.

Udvis stor tillid til nye ideer.

6. Tag chancer

Skab en 'turbopulje' for at imødekomme den gode ide og pludseligt opståede muligheder.

Uddel risikovillig kapital.

7. Skab rammer for at musik kan udfoldes i mange rum

Styrk musikken i at udfolde sig, hvor der er engagement, virkelyst og drive.

Prioriter også det virtuelle rum.

Vær opmærksom på forhold, der evt. forhindrer, at musikken kan trives og udvikles i de uformelle rum (fx støtteregler, der ikke tillader fri entré).

8. Sæt verden på musikkortet

Styrk musikudvekslingen.

Styrk musikeksporten.

Præsenter dansk musik for verden.

Indgå i internationale sammenhænge.

9. Stræb efter øget kontakt og gensidig forståelse mellem ansøger, udvalg og sekretariat

Benyt dialog og sparring skal bane vejen for at kvalificere projektidéer og ansøgninger bedst muligt.

Faciliter dialogmøder, hvor miljøet engageres aktivt, hvor der opbygges tillid, og hvor processer smidiggøres.

10. Styrk innovationskraften i dansk musikliv

Etabler en idéudviklingspulje, der har til formål at yde tilskud til kvalificering og udvikling af nye idéer og initiativer, som fremmer dansk musik i ind- og udland.

Fleksibilitet i støttesystemet

Det har været en prioritet for udvalget at smidiggøre ansøgningsprocessen for ansøgerne, bl.a. ved at opbløde den faste struktur, der tidligere har været omkring ansøgningsfrister til bestemte sæsoner. Udvalget har indført to årlige uddelingsfrister, en sommerfrist og en vinterfrist, hvor der kan ansøges om alle typer af projekter, til aktiviteter til både den indeværende, den kommende og den efterfølgende sæson. Dog kan der kun ansøges om driftsstøtte ved sommerfristen. I forbindelse med omlægningen valgte udvalget at nedlægge aktualitetspuljen.

Udvalget har desuden i perioden valgt at sikre flerårig driftsstøtte til flere teatre og grupper med henblik på at skabe mulighed for arbejdsro, langsigtet planlægning og udvikling.

Udvalget anbefaler:

- At evaluere den nye fordeling af puljer og ansøgningsfrister efter et par år.
- At give flerårige bevillinger, hvor det er relevant, med henblik på at skabe ro og mulighed for udvikling og planlægning.
- At have øje for at også mindre projekter med kortere tidshorizont støttes.
- At holde fast i fleksibiliteten i støttesystemet.

Udvikling

Udvalget har både prioriteret at yde støtte til kortere og længere kunstneriske udviklingsforløb, samt laboratorievirksomhed. Projekter der indeholder aktiviteter og perspektiver, som kommer hele scenekunstmiljøet til gode har været prioriteret. Udvalget har valgt at understøtte udviklingen af ny dansk dramatik ved både at prioritere støtte til egentlige udviklingsprojekter samt readings og festivaller.

Samarbejde med institutionsteatrene

Udvalget har ønsket at gøre en indsats for at forbedre og styrke samarbejde mellem de af udvalget støttede frie grupper og de store institutionsteatre.

Udvalget har fastlagt retningslinjer som understøtter samarbejdet:

- '50/50'-ordningen gælder for egentlige co-produktioner hvor institutionsteatrene forventes at bidrage med minimum 50 % af de samlede omkostninger.
- 'Gæstespilsordningen' sikrer, at institutionsteatret betaler scenekunstproducenten en fast købspris, som minimum svarer til producentens samlede omkostninger i forbindelse med at kunne præsentere forestillingen de konkrete spilledage på institutionsteatret. Institutionsteatret afholder desuden udgifter til markedsføring, billetsalg, lokaleomkostninger mv.
- 'Den fleksible overgangsordning' er en midlertidig ordning der skal gøre samarbejder mulige i de tilfælde hvor parterne ikke har kunnet nå at planlægge med en fordeling der lever op til 50/50-ordningen.

Udvalget har modtaget positive tilbagemeldinger på ordningerne, og det er udvalgets vurdering, at ordningerne bidrager til gensidig inspiration mellem forskellige dele af scenekunstmiljøet samt bedre udnyttelse af ressourcer og scenekapacitet.

Udvalget anbefaler:

- at den fleksible overgangsordning udfases,
- at 50/50-ordningen evalueres med inddragelse af repræsentanter for alle involverede parter.

Åben scene i København

Udvalget har deltaget i diskussioner med miljøet og med Kulturministeriet om en mulig løsning på åben scene-problematikken i København. Desværre er det ikke lykkedes at finde en tilfredsstillende løsning på dette problem.

Udvalget har opfordret kulturministeren, Folketingets Kulturudvalg og Københavns og Frederiksberg kommune til at finde en reel løsning på problematikken.

Med en åben scene mener udvalget et produktionshus med et fleksibelt produktionsapparat, hvor der er plads til udfoldelse af eksperimenter, og hvor nye scenekunstneriske udtryk og genrer kan udvikles. Et produktionshus, hvor frie grupper kan have base i forbindelse med en produktion, og hvor der er rum og mulighed for etablering af egen kunstnerisk identitet og initiativer. Et sådant hus bør ligeledes kunne rumme gæstespil fra provinsen, ligesom der bør være muligheder for internationale gæstespil.

Som en foreløbig løsning på problematikken er der fra politisk hold afsat midler i en fireårig periode til at bidrage til præsentation af forestillinger i København og på Frederiksberg. Udvalget er af kulturministeren blevet bedt om at udmønte midlerne via en pulje, der kan ansøges om på linje med udvalgets andre puljer. Udvalget har foretaget den første uddeling i december 2013.

På trods af at puljen midlertidigt afhjælper en del behov, er det udvalgets vurdering, at den nye pulje til præsentation af forestillinger i København og på Frederiksberg ikke er svaret på behovet for en åben scene i København. Udvalget vurderer tillige, at der er risiko for at den nye pulje underminerer udvalgets gæstespilsordning.

Udvalget anbefaler:

- At der fortsat arbejdes for en løsning på åben scene-behovet i form af et produktionshus, der kan huse projektteatre, korttidsdriftede teatre, eksperimenter og gæstespil fra ind- og udland mv.

Mangfoldighed

Udvalget har valgt at have fokus på mangfoldighed i tildelingerne. Ikke kun i forhold til geografi og genremæssig spredning, men også i forhold til diversitet og køn.

Udvalget har i en periode som et forsøg indført et spørgsmål om diversitet i ansøgningsskemaerne for at opfordre til refleksion om emnet. Svarene har belyst ansøgernes tanker om diversitet, og forhåbentlig bidraget til overvejelser om mangfoldighed hos ansøgerne.

I det nye Statens Kunstfond vil det være lovpligtigt at registrere fordelingen på køn i uddelingerne, men der er mange vidt forskellige måder at registrere oplysninger om køn på i de kollektive kunstarter. Udvalget har bedt om at blive inddraget i overvejelserne om dette inden den nye lov træder i kraft, men det er ikke sket.

Udvalget anbefaler:

- At der fortsat holdes fokus på mangfoldighed i tildelingerne.
- At et nyt udvalg går aktivt ind i, hvordan der for fremtiden registreres kønsfordeling i uddelingerne.

Tværkunstneriske puljer

Udvalget har i sin periode haft et frugtbart samarbejde med andre udvalg under Kunstrådet, bl.a. med musikudvalget om musikdramatisk pulje og med litteraturudvalget om dramatikpuljen.

Økonomien til musikdramatisk pulje har været sammensat af midler fra finansloven til musikdramatiske formål suppleret med frie midler fra scenekunstudvalget, musikudvalget og kunstrådet. Fremadrettet er midlerne til musikdramatiske formål på finansloven for 2014 fordelt ud til projektstøtteudvalgene for scenekunst og musik. Fra 2015 skal udvalgene beslutte, om de ønsker at samarbejde om musikdramatikken, eller om de støtter formålet fra begge udvalg.

Dramatikpuljen har været sammensat af midler fra scenekunstudvalget, litteraturudvalget og kunstrådet. Kunstrådets midler er fordelt ud til udvalgene på finansloven 2014. Fra 2014 skal de nye projektstøtteudvalg forholde sig til, om det på ny ønskes at samarbejde om støtte til dramatik.

Udvalget anbefaler:

- At man forholder sig til de tværestetiske områder.
- At man timer behandlingsmøderne på en fornuftig måde i forhold til egne uddelinger.
- At der kommunikeres omhyggeligt mellem eventuelle tværkunstneriske udvalg og egne udvalg om strategi og uddelingsovervejelser.

Egnsteatre

Udvalget er meget tilfreds med, at mange af udvalgets ønsker er kommet med i den nye lov om egnsteatre.

I henhold til den nye politiske aftale skal scenekunstudvalget kvalitetsvurdere ansøgninger fra samtlige egnsteatre med henblik på 4-årige aftaler for alle teatrene i perioden 2017-2020. Dette arbejde vil ske i løbet af 2016 og vil fordrer et godt kendskab til alle teatrene og området generelt fra det kommende udvalgs side.

Udvalget har i sin periode engageret konsulenter til evaluering af udvalgte egnsteatre, hvis aftaler snart skal fornyes. En fortsættelse af dette arbejde i denne eller en anden form, kan bidrage til et godt grundlag for vurderingen af områdets udfordringer og generelle kvalitetsniveau.

Udvalget har uddelt udviklingsmidler til egnsteatrene gennem udviklingspuljen og har her særligt prioriteret at støtte samarbejder mellem egnsteatrene.

Udvalget anbefaler:

- At man tidligt i udvalgsperioden i dialog med Kulturstyrelsen beslutter, hvordan udvalgets nye opgaver på egnsteaterområdet skal løses.
- At det overvejes, hvordan anvendelse af konsulenter bedst kan understøtte udvalgets arbejde på området.

Dialog med scenekunstmiljøet

Scenekunstudvalget har haft stort udbytte af sine dialogmøder med miljøet i København og Århus.

Udvalget har fortalt om dets prioriteringer, og desuden brugt møderne til at inddrage overvejelser fra miljøet i forbindelse med større beslutninger i udvalget.

I foråret 2013 afholdt udvalget to seminarer – et i Århus og et i København - der skulle fokusere på nogle af udfordringerne på scenekunstmrådet. Emnerne var digitalisering, det internationale, diversitet & ligestilling, samt publikumsudvikling. Som opfølgning på seminarerne blev rapporten "UPDATE 2013, Scenekunst" digitalt publiceret. Fremmødet til seminarerne var overvældende.

Udvalget har udover dialogmøderne og seminarerne prioriteret dialog med branchens aktører heriblandt interesseorganisationer, arbejdsgiverforeninger m.fl.

Herudover har udvalget deltaget på de årlige børneteaterfestivaler, egnsteaterseminarer, Danmarks Teaterforeningers seminarer mm.

Udvalget anbefaler:

- At opretholde åbenhed og dialog med branchen, samtidig med at armslængden bibeholdes, ikke kun til politikere men også til interesseorganisationerne.
- At orientere sig bredt i miljøet nationalt såvel som internationalt gennem deltagelse i diverse seminarer, festivaler mm.

Det Internationale område

Udvalget har valgt at have fem årlige frister for ansøgning af midler til international udveksling for at kunne sikre ordentlige arbejdsbetingelser for teatre og kompagnier i forbindelse med fx invitationer til at optræde i udlandet, som kan kræve hurtig respons. Det har desuden været vigtigt for udvalget at prioritere ansøgninger med andre aktiviteter end kun at spille en forestilling, fx samarbejde med aktører i det lokale kunstmiljø. Udvalget har på operatørområdet iværksat en række aktiviteter med henblik på promovning af dansk scenekunst i udlandet, bl.a. på Tanzmesse i Tyskland og CINARS i Canada. Desuden har udvalget støttet et nordisk samarbejde på en række scenekunstplatforme i udlandet.

Udvalget har prioriteret åbenhed og tilgængelighed i udvalgets internationale indsatser, via åben indkaldelse af ansøgninger til deltagelsen i disse.

Udvalget har også arbejdet for langsigtede løsninger på det internationale område. Eksempler herpå er indgåelse af et længerevarende udvekslingssamarbejde med ISPA, International Society for Performing Arts, om et Legacy Program med udveksling af producenter/ledere.

Udvalget støttede afholdelsen af IETM, International Network for Contemporary Performing Arts, i København i marts 2012, fordi udvalget ønskede at understøtte og udvikle det internationale aspekt af scenekunstmiljøet i Danmark og samtidig udnytte den store eksponeringsmulighed det gav, at have et stort og relevant internationalt publikum i Danmark.

I forhold til samarbejdet i regi af Det Internationale Kulturpanel billiger udvalget i høj grad, at der fremover sikres repræsentation fra hver kunstart. Dette vil efter udvalgets vurdering styrke samarbejdet om større tværgående projekter, og også øge mulighederne for synergi mellem panelets og udvalgets aktiviteter.

Udvalget anbefaler:

- At der fortsat er fokus på at understøtte mangfoldigheden i det internationale arbejde.
- At der opretholdes åbenhed i forhold til deltagelse i diverse internationale platforme og programmer.

DIVA, residency og research

DIVA, residency og research har ligget i regi af Statens Kunstråd. Med den nye reform overgår midlerne til disse formål til de enkelte udvalg. Disse tre puljer har fint understøttet udveksling og netværk mellem danske og udenlandske kunstnere. De vurderes af udvalget til at være vigtige redskaber i det internationale arbejde, især med henblik på at skabe længerevarende internationale relationer.

Udvalget har værdsat de muligheder, som disse puljer har givet og de har på fin vis suppleret udvalgets egne uddelinger til international teaterudveksling. Derfor har udvalget besluttet at indarbejde de tre ordninger i puljen til international teaterudveksling.

Udvalget anbefaler:

- At videreføre DIVA, residency og research-mulighederne i regi af puljen til international teaterudveksling

Rådgivende rolle over for Kulturministeriet og ministeren

Scenekunstudvalget har i sin periode samarbejdet med kulturministeren og Kulturministeriet.

Udvalget har været rådgivende i flere sammenhænge bl.a. i forbindelse med Egnsteaterområdet, Ny lov om scenekunst, børne- og ungeområdet og åben-scene problematikken. Udvalget havde gerne været i tættere dialog med Kulturministeriet og opfordrer Kulturministeren og Kulturministeriet til i højere grad at benytte sig af den faglige ekspertise, der ligger i udvalget.

Udvalget har desuden svaret på alle høringer vedrørende relevante lov- og bekendtgørelsesændringer i perioden.